

การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ
บริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

ชัชวาล สุขใจ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2557

การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ
บริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาลำปาง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2557

**A STUDY OF STATE THE PARTICIPATION OF BASIC EDUCATIONAL
INSTITUTE BOARD MEMBERS IN MANAGING GRADE-EXTENDED
SCHOOLS UNDER UDONTHANI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 3**

CHATCHAWAN SUKJAI

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
DEPARTMENT OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E.2557 (2013)**

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์และคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ได้พิจารณา
สารนิพนธ์ของ นายชัชวาล สุขใจ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(พระครูปลัดธรรมจริวัฒน์, คร.)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร.จักรกฤษณ์ โทคาพล)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

.....ประธาน

(พระมหาสมชัย ผาสุโก, คร.)

.....กรรมการ

(พระครูปลัดธรรมจริวัฒน์, คร.)

.....กรรมการ

(ดร.จักรกฤษณ์ โทคาพล)

.....กรรมการ

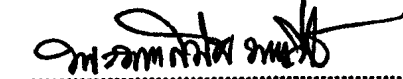
(ดร.กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์)

.....กรรมการ

(ดร.ศุภกานต์ ประเสริฐรัศนะ)

คณะศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

.....รักษาการคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(พระมหาสมภัทร มหาวิโร)

วันที่ 25 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557

หัวข้อสารนิพนธ์	: การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3
ชื่อนักศึกษา	: ชัชวาล สุขใจ
สาขาวิชา	: การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	: พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์, ดร.
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร.จักรกฤษณ์ โปดาพล
ปีการศึกษา	: 2556

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 3 ประกอบด้วยงาน 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลและด้านบริหารงานทั่วไป และเพื่อเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทั้ง 4 ด้านนั้น จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือคณะกรรมการสถานศึกษา ปีการศึกษา 2556 จำนวน 269 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ทซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.89 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 3 อยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและระยะเวลาที่อยู่ในเขตบริการ พบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านการบริหารงานวิชาการและด้านการบริหารงานทั่วไป

Thematic Title : **A Study of State of the Participation of Basic Educational Institutes Board Members in Managing Grad-Extended Schools under Udonthani Primary Educational Service Area Office 3**

Student's Name : **Chatchawan Sukjai**

Department : **Educational Administration**

Advisor : **Phrakhupaladdhammacariyawatdh, Dr.**

Co – Advisor : **Dr. Chakgrit Podapol**

Academic Year : **B.E. 2556 (2013)**

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were to study the state of the participation of basic educational institutes board members in managing grad-extended schools under Udonthani Primary Educational Service Area Office 3 in 4 aspects namely aspect of academic management, aspect of budget management, aspect of personal management, and aspect of general aspect and to compare the state of the participation of basic educational institutes board members in managing grad-extended schools classified by gender, age, education level, and time-duration living in the place. The data were collected from 269 board members in academic area 2556. The tool used in this study was a constructed 5-level rating scale questionnaire with the reliability of 0.89. The statistics used in this research were percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The results of the research were as follows:

The state of the participation of basic educational institutes board members in managing grad-extended schools under Udonthani Primary Educational Service Area Office 3 was in high level in every aspect and the comparison on the state of the participation of basic educational institutes board members in managing grad-extended schools classified by gender, age, education level, and time-duration living in the place expressed that the difference was statistically significant at 0.05 in the aspect of academic management, and the aspect of general management.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ เพราะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณสถาบัน องค์กร และบุคคลที่ได้ให้ความช่วยเหลือดังต่อไปนี้

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสานและคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แนะแนวทางการเขียนสารนิพนธ์แก่ผู้วิจัย

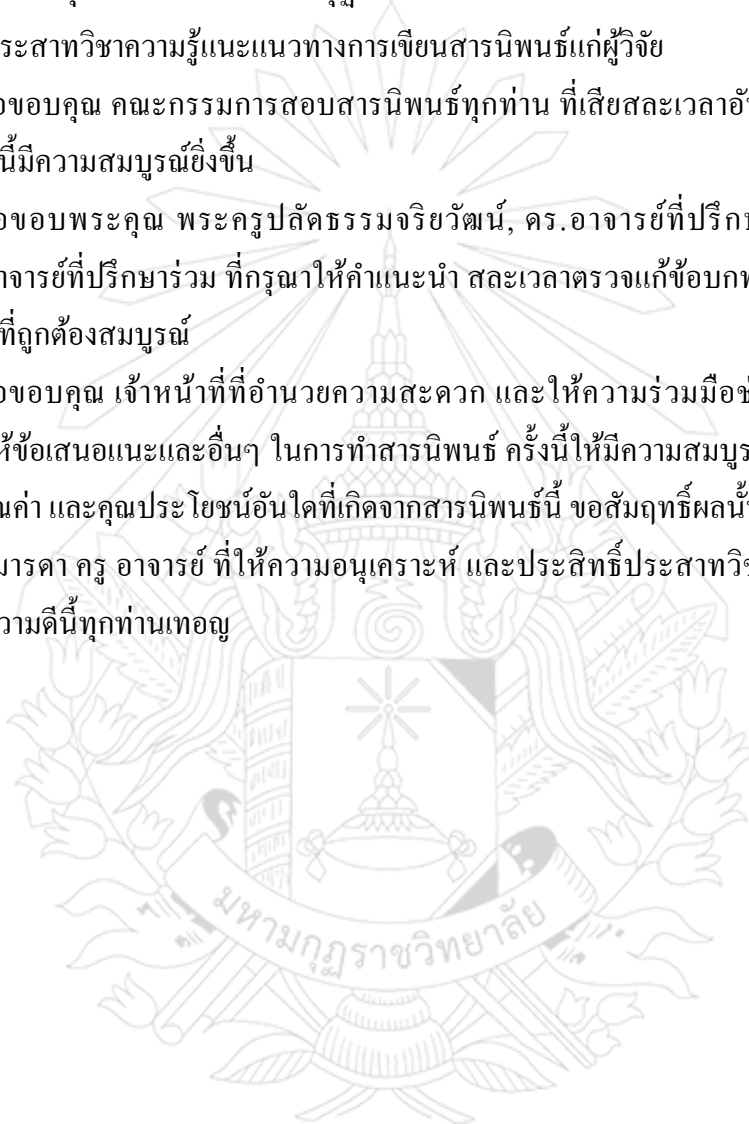
ขอขอบคุณ คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่าน ที่เสียสละเวลาอันมีค่าช่วยเติมเต็มให้สารนิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์, คร. อาจารย์ที่ปรึกษาและดร.จักรกฤษ โภคาพลอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำแนะนำ สละเวลาตรวจแก้ข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้ได้สารนิพนธ์ที่ถูกต้องสมบูรณ์

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ที่อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดี ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะและอื่นๆ ในการทำสารนิพนธ์ ครั้งนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คุณค่า และคุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากสารนิพนธ์นี้ ขอสัมฤทธิ์ผลนั้นเป็นสิ่งบูชาพระคุณของ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ของจงได้รับส่วนแห่งความดีนี้ทุกท่านเทอญ

ชัชวาล สุขใจ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	9
2.2 การบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	19
2.3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	40
2.4 การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	43
2.5 สภาพพื้นที่ศึกษา	43
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
2.7 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	51

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	53
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	53
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
3.3 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	55
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	56
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	57
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
4.2 ผลการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	59
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	78
5.1 สรุปผลการวิจัย	79
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	82
5.3 ข้อเสนอแนะ	94
บรรณานุกรม	97
ภาคผนวก	101
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	102
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	111
ภาคผนวก ค หนังสือขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ	113
ภาคผนวก ง แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	117
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	126
ภาคผนวก ฉ คำสัมประสิทธิ์แอลฟา	128
ประวัติผู้วิจัย	132

สารบัญตาราง

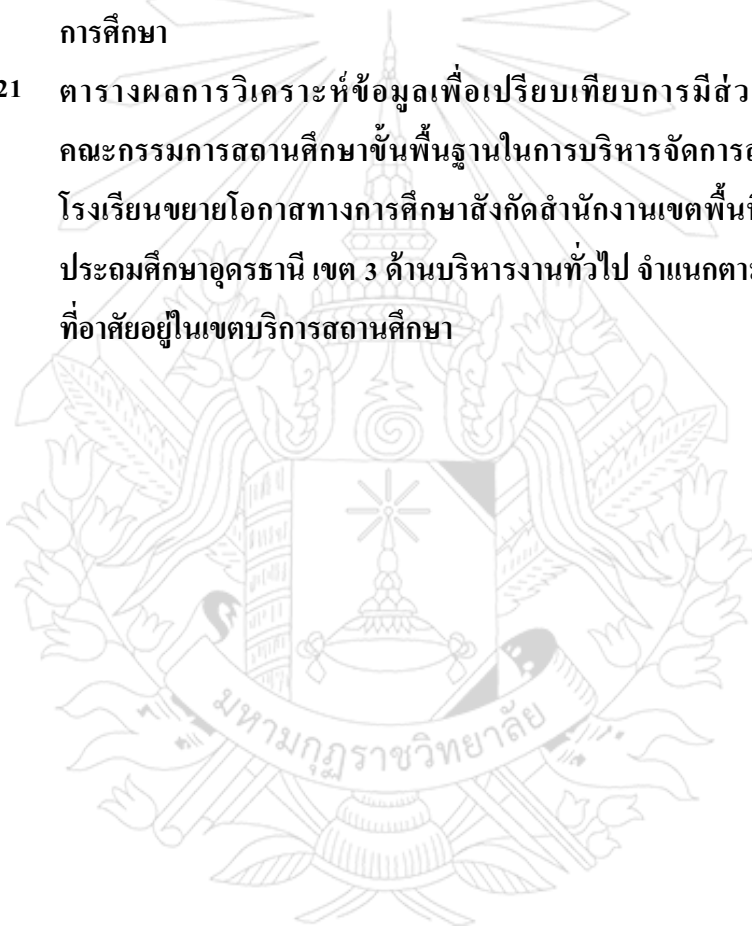
หน้า

ตารางที่ 3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม	54
ตารางที่ 4.1	ตารางจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิ การศึกษาและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา	60
ตารางที่ 4.2	ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการ	61
ตารางที่ 4.3	ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการจำแนกตามเพศ	63
ตารางที่ 4.4	ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการ จำแนกตามอายุ	64
ตารางที่ 4.5	ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการ จำแนกตามวุฒิ การศึกษา	64
ตารางที่ 4.6	ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา	65

ตารางที่ 4.7	ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานงบประมาณ	66
ตารางที่ 4.8	ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานงบประมาณ จำแนกตามเพศ	67
ตารางที่ 4.9	ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานงบประมาณ จำแนกตามอายุ	68
ตารางที่ 4.10	ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานงบประมาณ จำแนกตามวุฒิการศึกษา	68
ตารางที่ 4.11	ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานงบประมาณ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา	69
ตารางที่ 4.12	ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานบุคคล	70

ตารางที่ 4.13	ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานบุคคล จำแนกตามเพศ	72
ตารางที่ 4.14	ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานบุคคล จำแนกตามอายุ	72
ตารางที่ 4.15	ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานบุคคล จำแนกตามวุฒิ การศึกษา	73
ตารางที่ 4.16	ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานบุคคล จำแนกตาม ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา	73
ตารางที่ 4.17	ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานทั่วไป	74
ตารางที่ 4.18	ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานทั่วไป จำแนกตามเพศ	76

ตารางที่ 4.19	ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานทั่วไป จำแนกตามอายุ	76
ตารางที่ 4.20	ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานทั่วไป จำแนกตามวุฒิ การศึกษา	77
ตารางที่ 4.21	ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานทั่วไป จำแนกตามระยะเวลา ที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา	77

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 2.1 ผลการมีส่วนร่วมในองค์การ	10
แผนภาพที่ 2.2 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	52

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในโลกปัจจุบันและอนาคตเป็นโลกแห่งความรู้ที่มีการแข่งขันสูงคุณภาพของบุคลากรจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดของความได้เปรียบแห่งการแข่งขันต่อการพัฒนาประเทศในทุกๆด้านทั่วโลกเริ่มตระหนักดีว่าคุณภาพของบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างขีดความสามารถของผลผลิตและการแข่งขันซึ่งเป็นเป้าหมายของการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวมวิถีทางของการพัฒนาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพที่สุดคือการให้การศึกษา¹

สภาพวิกฤตทางการศึกษาที่เป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทยในปัจจุบันมีสาเหตุพื้นฐานสำคัญอย่างหนึ่งมาจากการบริหารและการจัดการที่ขาดเอกภาพด้านนโยบายไม่มีความหลากหลายในทางปฏิบัติขาดการกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งภาคธุรกิจเอกชนและชุมชนขาดสำนึกในการผนึกกำลังร่วมคิดร่วมทำอย่างจริงจังซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของรุ่งแก้วแดง²ที่กล่าวว่าสภาพการบริหารจัดการศึกษาของไทยจะเป็นแบบรวมศูนย์อำนาจสู่ส่วนกลางโดยสถานศึกษาทุกแห่งต้องขึ้นตรงต่อสำนักงานในส่วนกลางซึ่งเป็นนิติบุคคลสถานศึกษาไม่มีอำนาจในการบริหารตนเองเส้นทางเดินของงานระหว่างโรงเรียนกับส่วนกลางมีหลายชั้นอันเป็นมูลเหตุให้เกิดปัญหาอื่นๆตามมาอีกมากเช่นผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับผู้บังคับบัญชามากกว่าผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของระดับโรงเรียนระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการศึกษาที่ขาดมาตรฐานขาดการประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพประชากรในวัยเรียนอีกจำนวนมากที่ยังขาดโอกาสทางการศึกษาขาดการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการจัดการศึกษาอันเนื่องมาจากหน่วยงานทางการศึกษามีจำนวนมากและรัฐจะเป็นผู้ลงทุนเองเป็นส่วนใหญ่มงบประมาณจึงไม่เพียงพอ

¹ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, **การปฏิรูปการการศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติปี 2540**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540), หน้า 13-14.

² รุ่งแก้วแดง, **ปฏิวัติการศึกษาไทย**, (กรุงเทพมหานคร : มติชน, 2543), หน้า 245-246.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553กำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาไทยทั้งในด้านสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอย่างเสมอภาคกันในการได้รับการจัด

การศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและการจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้ประชาชนมีส่วนร่วมมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องหลักการสำคัญดังกล่าวตรงกับแนวคิดหลักในการจัดการศึกษาเพื่อทุกคนทุกฝ่าย (Education for All) และทุกคนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education) อันเป็นหลักการพื้นฐานที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก

กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาและการจัดการศึกษาตามกรอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 9 (2545-2549)โดยมีการกำหนดแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้บุคคลรอบคร้วชุมชนองค์กรเอกชนสถาบันศาสนาและสถาบันอื่นๆ ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาคมีการกระจายอำนาจให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการเพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารจัดการตนเองสามารถวางแผนการบริหารจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและแก้ปัญหาในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมรวดเร็วที่สำคัญยังเป็นการสร้างจิตสำนึกให้ชุมชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจการของสถานศึกษาในรูปแบบต่างๆภายใต้กรอบนโยบายและแผนงานที่กระทรวงและเขตพื้นที่การศึกษากำหนด

ในการปฏิรูปการจัดการศึกษารั้งนี้นอกจากจะเน้นการปฏิรูประบบและกระบวนการจัดการศึกษาแล้วยังเน้นในส่วนที่เป็นแนวทางหลักการ โครงสร้างและระบบบริหารให้เป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบให้บรรลุวัตถุประสงค์คือคุณภาพการศึกษาด้วยเหตุนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553จึงกำหนดสาระการปฏิรูปให้ครอบคลุมทุกด้านเช่นเป้าหมายและหลักการสิทธิและโอกาสระบบการศึกษา แนวทางการจัดการศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานครูและบุคลากรทางการศึกษางบประมาณทางการศึกษาและสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นการปฏิรูปเพื่อให้มีเอกภาพด้านนโยบายมีความหลากหลายในทางปฏิบัติโดยยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดมาตรฐานการศึกษาและการจัดระบบการประกันคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับมีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆมาใช้ในการจัด

การศึกษาชี้ให้เห็นว่าการส่งเสริมมาตรฐานและพัฒนาครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้บุคคลรอบคร้วองค์กรชุมชนองค์กรเอกชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

อย่างไรก็ตามถึงแม้รัฐจะกำหนดนโยบายกระจายอำนาจให้สถานศึกษาได้บริหารจัดการตนเองมากขึ้นแต่จากรายงานการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ³ พบว่าการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนผู้ปกครองและผู้ทรงคุณวุฒิในฐานะที่เป็นกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนทุกระดับการศึกษามูลค่าเหล่านี้มีบทบาทเพียงเล็กน้อยเป็นเพียงกรรมการที่ปรึกษาหรือรับทราบการดำเนินงานของสถานศึกษาเท่านั้นไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาการกำหนดหลักสูตรแบบเรียนและการจัดการเรียนการสอนทำให้สถานศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นและตัวผู้เรียนจะมีอยู่บ้างในรูปของการช่วยเหลือแรงงานเงินวัสดุครุภัณฑ์มากกว่าการร่วมคิดร่วมวางแผนร่วมตัดสินใจและร่วมติดตามผลซึ่งถือว่าเป็นจุดอ่อนของระบบคณะกรรมการทุกระดับ โดยเฉพาะในระดับโรงเรียนซึ่งเป็นระดับที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการมีภารกิจหลักสำคัญคือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรเพื่อให้เด็กในวัยเรียนทุกคนได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพและพบว่าในปัจจุบัน มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 30,228 โรงเรียนและมีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 2,120 ซึ่งส่วนใหญ่มีปัญหาที่สำคัญเหมือนกันคือนักเรียนมีคุณภาพค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับสถานศึกษาขนาดอื่นเป็นเพราะสถานศึกษาขาดความพร้อมทางด้านปัจจัยเช่นขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยีที่มีราคาแพงทั้งนี้เนื่องจากเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่ใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการจัดสรรอาคารเรียนและอาคารประกอบส่วนใหญ่อยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรมซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อนักเรียนและตั้งอยู่ในชุมชนซึ่งยังไม่มีศักยภาพในการระดมทรัพยากรเพื่อช่วยสนับสนุนสถานศึกษาอีกทั้งสภาพแวดล้อมของชุมชนเองยังต้องการพัฒนาและนักเรียนมาจากครอบครัวขาดแคลนต้องการการสนับสนุนเพื่อให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาและในโอกาสชีวิตที่ดีต่อไปในอนาคตและสถานศึกษาบางแห่งขาดบุคลากรผู้สอนในบางรายวิชาในบางช่วงชั้นและอยู่ห่างจากแหล่งเรียนรู้

³ กระทรวงศึกษาธิการ, รายงานการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ, (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, 2542), หน้า 22-23.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เป็นเขตพื้นที่การศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการครอบคลุมพื้นที่ 6 อำเภอคืออำเภอหนองหานอำเภอบ้านดุงอำเภอพิบูลย์รักษ์อำเภอไชยวานอำเภอกุมภวาปีอำเภอทุ่งฝน โดยมีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 215 โรง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 เป็นสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คน จำนวน 101 โรง สถานศึกษาขนาดกลางมีนักเรียนระหว่าง 121-600 คน จำนวน 114 โรง และมีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 63 โรงเรียน

จากสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวโน้มนโยบายการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยการกระจายอำนาจลงสู่พื้นที่การศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการข้างต้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงนับว่าเป็นองค์กรหนึ่งที่มีความสำคัญมากในการจัดการศึกษาของชุมชนซึ่งในปัจจุบันและอนาคตจะมีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างมากตลอดทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ให้ความสำคัญต่อคณะกรรมการสถานศึกษาในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาให้ประสบความสำเร็จในอนาคตด้วยความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ตามแนวทางการกระจายอำนาจ 4 ด้าน คือ การบริหารจัดการด้านวิชาการ การบริหารจัดการด้านงบประมาณ การบริหารจัดการด้านการบริหารบุคคล และการบริหารจัดการด้านการบริหารงานทั่วไป

เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการบริหารโรงเรียนประกอบการตัดสินใจในการวางแผนนโยบายจัดทำแผนดำเนินงานแผนกลยุทธ์แผนปฏิบัติการในการจัดการศึกษาโดยเน้นให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมและพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการ

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

จากผลการวิจัยของ เบญจรงค์ แสงสุกวาว ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษา และมีการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ ระดับการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน และจากผลการวิจัยของ อำนวย มีศรี ได้มีการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการมีส่วนร่วมจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาอาศัยอยู่ในเขตบริการพบว่ามีความแตกต่างกันดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงตั้งสมมุติฐานว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน 4 ด้าน คือ วิชาการ งบประมาณ บุคคล บริหารงานทั่วไป ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.4.1.1 ขอบเขตด้านตัวแปรอิสระ

1. ตัวแปรอิสระได้แก่สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศจำแนกเป็น

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 อายุจำแนกเป็น

1.2.1 ไม่เกิน 40 ปี

1.2.2 41ปีขึ้นไป

1.3 วุฒิการศึกษาจำแนกเป็น

1.3.1 ไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

1.3.2 ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

1.4 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาจำแนกเป็น

1.4.1 ไม่เกิน 10 ปี

1.4.2 11ปีขึ้นไป

1.4.1.2 ขอบเขตด้านตัวแปรตาม

2. ตัวแปรตามคือความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ตามขอบข่ายการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้านคือการบริหารงานวิชาการการบริหารงานงบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 62 โรงเรียนๆละ 15 คน และมี 1 โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน ซึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการผู้แทนผู้ปกครองผู้แทนครูผู้แทนองค์กรชุมชนผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้แทนศิษย์เก่าผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานรวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 939 คน

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการณ์มีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครองผู้แทนครูผู้แทนองค์กรชุมชนผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้แทนศิษย์เก่าผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ปีการศึกษา 2556 ตามกรอบงานบริหารโรงเรียนที่กระทรวงศึกษามีนโยบายกระจายอำนาจลงสู่สถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ในข้อ 13 (7) แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีบทบาทหน้าที่และมีส่วนเกี่ยวข้องของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ปีการศึกษา 2556

โรงเรียนขยายโอกาส หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนนักเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 หมายถึง หน่วยงานบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานีซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้แบ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 4 เขต

การบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง กิจกรรมที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษา ร่วมมือกันดำเนินงานเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยอาศัยกระบวนการและเทคนิควิธีที่เหมาะสม

การมีส่วนร่วมในการบริหาร หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนผู้ปกครองผู้แทนครูผู้แทนองค์กรชุมชนผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้แทนศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในด้านการตัดสินใจด้านการดำเนินงานด้านผลประโยชน์และด้านการประเมินผล

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนรู้การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษานิเทศการศึกษการแนะแนวการศึกษาการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณการจัดสรรงบประมาณการตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษางานการเงินงานการบัญชีงานการพัสดุและสินทรัพย์

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังการกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งการย้ายการเปลี่ยนแปลงสถานภาพวิชาชีพการเลื่อนขั้นเงินเดือนและค่าจ้างการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการวินัยและการรักษาวินัยการออกจากราชการ

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไป หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาการจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานงานธุรการการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษางานปกครองดูแลบำรุงรักษาใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมงานกิจการนักเรียนงานประชาสัมพันธ์การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษาและจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงาน

ครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนประจำโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่สอนนักเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3

นโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง การที่รัฐบาลมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและขยายโอกาสให้ทั่วถึงคนทุกคน ทุกกลุ่มเพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคน ให้มีขีดความสามารถเต็มศักยภาพเพื่อให้เกิดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนโดยไม่เก็บ ค่าใช้จ่าย และจัดให้มีกฎหมายการศึกษาแห่งชาติตลอดจนการปรับปรุงการจัดการศึกษาทุกระดับ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1.6.1 ทำให้สามารถนำผลของการวิจัยการบริหารงาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กำหนดเป็นนโยบายแนวทางในการนำไปใช้ในการปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน ของการเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ บริหารการศึกษาโรงเรียนอย่างเป็นระบบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.6.2 ทำให้สามารถนำข้อมูลไปใช้พัฒนาข้อมูลสารสนเทศสำหรับฝ่ายบริหารและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการควบคุมกำกับดูแลสถานศึกษา เพื่อใช้ในการแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของ โรงเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาคำราเอกสารแนวคิดทฤษฎีและการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยโดยจำแนกการศึกษาและนำเสนอ ดังนี้

- 2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 2.2 การบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
- 2.4 การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.5 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

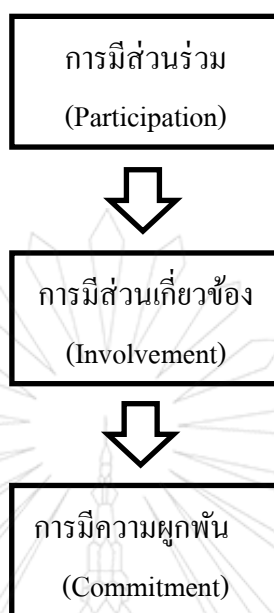
2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการของไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายดังต่อไปนี้

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์⁴ ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่างๆหรือกิจกรรมต่างๆอาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือกระบวนการบริหารประสิทธิภาพขององค์การขึ้นอยู่กับการรวมพลังของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์การนั้นในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมายวิธีการหนึ่งในการรวมพลังความคิดสติปัญญาก็คือการให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์การนั้นบุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับผูกพันต่อกิจกรรมและองค์การในที่สุด⁴ ดังแสดงไว้ในแผนภาพที่ 2.1

⁴เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาปัญหาและแนวโน้มทางการบริหารการศึกษา : หน่วยที่ 7 ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา, 2537), หน้า 178 – 214.

แผนภาพที่ 2.1 ผลการมีส่วนร่วมในองค์การ

เมตต์ เมตต์การุณจิต ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมคือการเปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นในทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ร่วมคิดร่วมทำที่มีผลกระทบต่อตนเองและชุมชน⁵

วัชระ สกุลณมรรคา กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึงกระบวนการทำงานมีบุคลากรในองค์การมีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์การทุกขั้นตอนด้วยความตั้งใจเต็มใจและสบายใจเพื่อให้งานบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่องค์การต้องการและทำให้บุคลากรเหล่านั้นเกิดความรู้สึกรับผิดชอบกับองค์การ⁶

สัมพันธ์ อุปลา ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารที่เห็นความสำคัญของผู้ร่วมงานในฐานะมนุษย์ในองค์การที่มีความสามารถมีเหตุผลมี

⁵เมตต์ เมตต์การุณจิต, “การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช), 2541, หน้า 17.

⁶วัชระ สกุลณมรรคา, “ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2541, หน้า 18.

วิจารณ์ญาณการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดรวมพลังสมองพลังงานจะก่อให้เกิดการรวมพลังสมองพลังงานอย่างแท้จริง⁷

สกอล สกอลเดช⁸ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมหมายถึงการเข้ามาเกี่ยวข้องกับประการใดๆ ของประชาชนในการร่วมรู้เห็นการตัดสินใจควบคุมดูแลตลอดจนการตรวจสอบให้กระทำนั้นๆ เกิดความถูกต้องสุจริตและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม⁸

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมหมายถึงกระบวนการของบุคคลหลายๆคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนการดำเนินงานตามแผนและการประเมินผลเพื่อให้งานบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการซึ่งบุคคลเหล่านั้นเกิดความรู้สึกร่วมกันรับผิดชอบร่วมคิดร่วมตัดสินใจและร่วมกันแก้ปัญหา

2.1.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

นักการศึกษาได้ให้แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหารดังนี้ **Vroom and Yetton** ได้เสนอแนวทางที่จะกำหนดว่าเมื่อไรควรจะมีส่วนร่วมในการร่วมตัดสินใจและควรจะมีส่วนร่วมมากน้อยอย่างไรในการตัดสินใจต้นแบบ (Model) ของ Vroom and Yetton ได้เสนอแนะว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนี้ควรจะขึ้นอยู่กับธรรมชาติของปัญหาและสถานการณ์ในการกำหนดรูปแบบและปริมาณของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้น Vroom and Yetton ได้เสนอกฎไว้ 2 กลุ่มคือ

1. กฎกลุ่มแรกเป็นการส่งเสริมคุณภาพของการตัดสินใจ
2. กฎกลุ่มที่สองเป็นการส่งเสริมการยอมรับการตัดสินใจ

ในการตัดสินใจนั้นมีทางเลือกอยู่ 5 วิธีตั้งแต่ผู้บริหารตัดสินใจเองคนเดียวไปจนถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ทางเลือกในการตัดสินใจ 5 วิธีมีดังนี้

1. ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วตัดสินใจเองตามลำพัง
2. ผู้บริหารแสวงหาข้อมูลจากผู้อื่นแล้วตัดสินใจเอง
3. ผู้บริหารหารือกับผู้เกี่ยวข้องเป็นรายคนแสวงหาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแล้วตัดสินใจเอง

⁷สัมพันธ์ อุปลา, “การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชนบทจังหวัดขอนแก่น, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2541, หน้า 6.

⁸สกอล สกอลเดช, **ครูกับ Good Governance**, วารสารข้าราชการครู, 20 (ตุลาคม- พฤศจิกายน 2542), หน้า 11-13.

4. ผู้บริหารหารือกับผู้เกี่ยวข้องเป็นรายกลุ่มแสวงหาความคิดเห็นร่วมกันโดยการอภิปรายแล้วตัดสินใจ

5. ผู้บริหารร่วมคิดกับกลุ่มเกี่ยวกับสถานการณ์และปัญหาแล้วให้กลุ่มตัดสินใจ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้เสนอแนวคิดว่าโรงเรียนจะพัฒนาให้ดีขึ้นเกิดผลต่อการพัฒนานักเรียนได้อย่างแท้จริงถ้าทุกฝ่ายทุกคนในชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนรักโรงเรียนเข้ามาร่วมคิดร่วมทำร่วมจัดการศึกษาและพัฒนาโรงเรียนรวมทั้งช่วยสนับสนุนทรัพยากรทั้งกำลังแรงงานและงบประมาณแต่สภาพเงื่อนไขและปัญหาพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้นำศักยภาพของคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยเข้าใจว่าการจัดการศึกษาเป็นของโรงเรียนอีกทั้งชุมชนยังไม่เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนดังนั้นหากต้องการให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนสมบูรณ์ชัดเจนอย่างต่อเนื่องแล้วศักยภาพของการมีส่วนร่วมของชุมชนจะเป็นปัจจัยของการพัฒนาที่สำคัญที่สุดซึ่งสภาพความสำเร็จจากการมีส่วนร่วมมีดังต่อไปนี้คือ

1. มีองค์คณะบุคคลประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียนครูประชาชนและบุคลากรในองค์กรในชุมชนร่วมเป็นกรรมการโรงเรียน
2. คณะกรรมการโรงเรียนร่วมกันดำเนินการวางแผนบริหารและพัฒนาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ
3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนการจัดกิจกรรมสนับสนุนการพัฒนาเด็กเรียนในทุกด้านทั้งในและนอกโรงเรียน
4. ประชาชนในท้องถิ่นรับทราบความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าในการพัฒนาโรงเรียนอยู่เสมอ
5. ผู้นำท้องถิ่นผู้ปกครองและชุมชนเล็งเห็นว่าหากต้องการทำให้เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพและมาตรฐานรวมทั้งส่งเสริมศิลปะการแสดงและการกีฬาหากได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้จากสาธารณชนก็จะเพิ่มพลังแห่งการเรียนรู้อย่างมหาศาลสื่อสารมวลชนนานาชาติต้องสร้างและถูก

นำมาเป็นเครื่องมือส่งเสริมการเรียนรู้ของคนในประเทศโดยรวดเร็วส่วนอื่นๆของสังคมที่ยังไม่ได้กล่าวถึงที่ชุมชนสามารถค้นหาและนำมาใช้เพื่อให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้จะต้องได้รับการสืบค้นอย่างเป็นรูปแบบและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง⁹

จะเห็นได้ว่าเมื่อใช้หลักการ “สังคมทั้งมวลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษา” แล้วกระทรวงศึกษาควรจะต้องเปิดพื้นที่การศึกษาขึ้นเต็มประเทศและเพิ่มปริมาณของการเรียนรู้ขึ้นมาอย่างสูงสุดดังนั้นก็เห็นได้ว่าการพัฒนาการศึกษาหากจะให้เกิดผลที่ดีที่สุดนั้นควรเกิดจากพลังและขีดความสามารถของชุมชนที่ได้ผนึกกำลังกันขึ้นมาผสมผสานกับการสนับสนุนจากพลังของการปกครองแห่งรัฐการที่จะให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการฝ่ายเดียวนั้นนอกจากจะยากที่จะประสบความสำเร็จและผลงานไม่มั่นคงถาวรแล้วยังนำไปสู่การขยายช่องว่างและความขัดแย้งระหว่างพลังทั้งสองฝ่ายความร่วมมือระหว่างชุมชนและรัฐซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาชุมชนจึงประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของชุมชน (Local Participation) และการสนับสนุนจากภาครัฐความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับประชาชน

จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่าผู้ประกอบการองค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตลอดจนถึงประชาชนโดยทั่วไปได้ให้ความสนใจและมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างไรก็ตามประชาชนส่วนใหญ่มีความจำเป็นในเรื่องของภารกิจส่วนตัวและการประกอบอาชีพจึงทำให้ไม่มีเวลาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษามากนักประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมการมีส่วนร่วมจึงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมบางด้านน้อยดังนั้นสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและวัฒนธรรมในสังคมนั้นๆสถานศึกษาจึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ประกอบการองค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนโดยทั่วไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆทั้งทางตรงและทางอ้อมและมีความต่อเนื่อง

2.1.3 ลักษณะของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการได้เสนอรูปแบบและลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้มากมายหลายทัศนะดังต่อไปนี้

⁹สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, การปฏิรูปการศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติปี 2540, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540), หน้า 1-2.

นริวรรณ พรหมชুম และคนอื่นๆ ได้แบ่งลักษณะของการมีส่วนร่วมของการศึกษาไว้ 2 ด้านคือ

1. การมีส่วนร่วมด้านนโยบายได้แก่การให้ข้อมูลการให้คำแนะนำและการร่วมตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในด้านปฏิบัติการเช่นแรงงานเงินวัสดุ-อุปกรณ์ประชาสัมพันธ์และประสานงาน¹⁰

จากลักษณะและรูปแบบของการมีส่วนร่วมที่กล่าวมาสรุปได้ว่าลักษณะของการมีส่วนร่วมของชุมชนสามารถกระทำได้หลายระดับแตกต่างกันตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและเจตนาธรรมณ์ในการเข้ามามีส่วนร่วมอาจเป็นเพียงสมาชิกของกลุ่มแค่ผิวเผินไม่มีบทบาทจนถึงขั้นร่วมคิดร่วมทำร่วมตัดสินใจและขั้นสูงสุดเป็นผู้ควบคุม

2.1.4 รูปแบบของการมีส่วนร่วม

พิศนธ์ หิรัญวงษ์ ได้กล่าวถึงแบบการมีส่วนร่วมที่สำคัญว่ามี 4 รูปแบบดังนี้

1. การมีส่วนร่วมแบบกลุ่มงานกลุ่มงานประกอบด้วยผู้บังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลอื่นในองค์กรที่กลุ่มเกี่ยวข้องอยู่บ่อยครั้งบุคคลเหล่านี้ทำงานร่วมกันและประสานงานกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพโดยทำเป็นแบบประชาธิปไตย
2. การมีส่วนร่วมแบบโครงการหรือแมทริก (Matrix or Project Management) การมีส่วนร่วมแบบนี้เกี่ยวข้องกับการจัดโครงสร้างขององค์กรโดยส่วนรวมใหม่ผู้อำนวยการโครงการถูกแต่งตั้งเพื่อประสานงานกับพนักงานจากแผนงานตามที่ต่างๆของบริษัทเพื่อทำงานร่วมกันเผชิญกับโครงการที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาจะเห็นว่าการบริหารสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การบริหารแบบมีส่วนร่วมมากขึ้น
3. การมีส่วนร่วมแบบมีการเจรจาต่อรอง (Collective Bargaining) การร่วมเจรจาต่อรองเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมอีกแบบหนึ่งที่ผู้บริหารบางคนมักจะไมยอมรับการที่พนักงานเลือกสหภาพแรงงานให้เป็นตัวแทนของพวกเขาในการเจรจาต่อรองกับฝ่ายบริหารแสดงว่าพวกเขากำลังมีส่วนร่วมอาจเป็นค่าจ้างชั่วโมงการทำงานการร่วมเจรจาต่อรองเป็นตัวแทนของความต้องการเพื่อให้มีข้อมูลบางอย่างในการตัดสินใจแทนที่จะให้นายจ้างกำหนดค่าจ้างและชั่วโมงการทำงานแต่เพียงฝ่ายเดียว

¹⁰นริวรรณ พรหมชুমและคนอื่นๆ, “การมีส่วนร่วมของกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนในโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตยากจนจังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2537, หน้า 7.

4. การมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตยในทางอุตสาหกรรม (Industrial Democracy) องค์การที่ลักษณะเป็นแบบประชาธิปไตยคือการให้ความสำคัญของพนักงานในการตัดสินใจมากกว่าหรืออย่างน้อยที่สุดเท่ากับความต้องการของเจ้าของกรรมการบริหารแทนที่จะถูกแต่งตั้งโดยเจ้าของคนงาน อาจเลือกสมาชิกเป็นกรรมการของบริษัทก็ได้คณะกรรมการวางแผนและนโยบายอาจจะประกอบขึ้นด้วยคนงานที่แต่งตั้งโดยฝ่ายบริหารหรือถูกเลือกโดยคนงานอื่นๆ พนักงานจะมีส่วนเกี่ยวข้องเป็นอย่างมากโดยผ่านกระบวนการทางประชาธิปไตยในการบริหารงานของบริษัท Cohen and Uphoff ได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 แบบคือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือริเริ่มตัดสินใจดำเนินการตัดสินใจและตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วยการสนับสนุนด้านทรัพยากรการบริหารและการประสานความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)¹¹

2.1.5 กระบวนการหรือขั้นตอนการมีส่วนร่วม

จำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็นขั้นตอนเป็นการจำแนกโดยอาศัยหลักการที่ว่ากิจกรรมที่มนุษย์ทำขึ้นนั้นเป็นกระบวนการที่สามารถแบ่งออกได้หลายขั้นตอนและการเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนจะมีความสำคัญแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของกิจกรรมซึ่งได้มีผู้แบ่งขั้นตอนของการมีส่วนร่วมไว้หลายแบบดังนี้

อดิน รพีพัฒน์ ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาว่า ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาการวิเคราะห์สาเหตุและที่มาของปัญหาการเลือกวิธีการและการวางแผนในการแก้ไขปัญหาคำเนินงานตามแผนสุดท้ายคือการประเมินผลเพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยที่มีส่วนทำให้เกิดความสำเร็จในการพัฒนาซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนตลอดจนความต้องการของชุมชน

¹¹พิสนธ์ หิรัญวงษ์, “การศึกษาการบริหารโดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2541, หน้า 24.

2. ร่วมพัฒนาและสร้างรูปแบบวิธีการพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์และสนองความต้องการมากยิ่งขึ้น
3. ร่วมวางแผนงาน โครงการหรือกิจกรรม
4. ร่วมตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยการมีส่วนร่วม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานเพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล
6. ร่วมการลงทุนในกิจกรรม โครงการตามขีดความสามารถของตนเองและหน่วยงาน
7. ร่วมควบคุมติดตามประเมินผลและร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ทำไว้ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้เกิดประโยชน์ตลอดไป¹²

สัมพันธ์ อุปลา ได้จำแนกของการมีส่วนร่วมไว้ 5 ขั้นตอนคือ

1. การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มโครงการ
2. การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผนโครงการ
3. การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการตามโครงการ
4. การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลที่เกิดจากโครงการ
5. การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลโครงการ¹³

2.1.6 แนวทางการมีส่วนร่วม

ได้มีผู้เสนอแนวทางหรือวิธีการที่จะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อให้งานประสบผลสำเร็จดังนี้

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี กล่าวว่า ผู้นำหรือผู้บริหารจะต้องมีลักษณะของการเป็นผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Chance Agent) ที่จะยอมรับในปรัชญาของการพัฒนาว่ามนุษย์ทุกคนต่างมีความปรารถนาจะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของชุมชน¹⁴

¹² อकिन รพีพัฒน์, ม.ร.ว., **มานุษยวิทยาสังคมกับการพัฒนาชนบท**, (ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532), หน้า 20.

¹³ สัมพันธ์ อุปลา, “การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชนบทจังหวัดขอนแก่น”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2541, หน้า 19.

¹⁴ ยูวัฒน์ วุฒิเมธี, **การมีส่วนร่วมในชุมชน**, (กรุงเทพมหานคร : มติชน, 2534), หน้า 67.

2.1.7 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเขามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆซึ่งจะประสบผลสำเร็จได้หรือไม่มากนักน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับข้อจำกัดหลายประการดังที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

ยิววัฒน์ วุฒิเมธี ได้กล่าวถึงข้อจำกัดในการจัดตั้งและพัฒนางค์กรประชาชนไม่ก้าวหน้าไปเท่าที่ควรทั้งนี้มีสาเหตุเนื่องมาจาก

1. ผู้นำท้องถิ่นของประชาชนนั้นถูกกำหนดบทบาทและสร้างขึ้นโดยกระบวนการทางราชการจึงทำให้รู้สึกว่าเป็นคนของราชการมากกว่าเป็นคนของประชาชนผลงานที่เกิดขึ้นจึงเป็นผลงานของทางราชการมากกว่าเป็นของประชาชนผู้นำท้องถิ่นจึงไม่สามารถดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริงเพราะประชาชนเห็นว่าผู้นำท้องถิ่นไม่ได้เป็นผู้นำของเขาอย่างแท้จริง
2. ผู้นำท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการบริหารจัดการค่อนข้างจำกัดและมักจะถูกครอบงำและรับภาระที่แตกต่างจากทางราชการผู้นำท้องถิ่นจึงมีสภาพเหมือนหุ่นยนต์จึงขาดความศรัทธาทั้งจากประชาชนและข้าราชการ
3. ผู้นำท้องถิ่นมักแสวงหาอิทธิพลใส่ตนหรือพรรคพวกของตนซึ่งแทนที่จะพิทักษ์ประโยชน์ของประชาชนกลับกลายเป็นผู้กดขี่และอาจเป็นเครื่องมือของผู้มีอิทธิพล
4. โครงสร้างและระบบทางสังคมมีผลต่อทัศนคติค่านิยมของประชาชนไทยต่อการยอมรับสภาพชี้นำโดยผู้นำท้องถิ่นและข้าราชการขณะเดียวกันค่านิยมแบบอัตนิยมคือไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับเรื่องคนอื่นมีผลกระทบต่อการจัดตั้งและพัฒนางค์กรประชาชน¹⁵

จุฬาร ดิสุคนธ์ ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานของกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการพบว่าโรงเรียนไม่สามารถปฏิบัติตามคำแนะนำของกรรมการศึกษาได้ซึ่งมีสาเหตุจากกรรมการศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่นอกจากนี้โรงเรียนยังขาดความพร้อมที่จะให้บริการแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่นเนื่องจากขาดบุคลากรที่รับผิดชอบเพราะบุคลากรมีน้อยและไม่อยู่ในพื้นที่¹⁶

เปลี่ยน สิริรังสรรค์กุล ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนและคณะครูที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด

¹⁵ยิววัฒน์ วุฒิเมธี, การมีส่วนร่วมในชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : มติชน, 2534), หน้า 69-70.

¹⁶จุฬาร ดิสุคนธ์, “การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2537, หน้า 97-99.

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลกพบว่าครูมีความเห็นว่ากรรมการศึกษามีระดับความรู้ต่ำคือจบการศึกษาเพียงชั้นป.4 จึงเป็นปัญหาและอุปสรรคในการทำหน้าที่ของกรรมการศึกษานอกจากนี้ครูมีความเห็นว่ากรรมการศึกษานั้นมีอาชีพส่วนตัวจึงไม่มีเวลาร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนได้และการมีที่อยู่อาศัยห่างไกลโรงเรียนจึงมาช่วยพัฒนาโรงเรียนน้อย¹⁷

กล่าวโดยสรุปแล้วอุปสรรคการมีส่วนร่วมของกรรมการศึกษาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานั้นคือการขาดความรู้ความสามารถมีระดับการศึกษาต่ำการไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่สถานภาพการประกอบอาชีพและรายได้ต่ำผู้นำขาดความเชื่อถือจากประชาชนการมีค่านิยมแบบอัตโนมัติไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับเรื่องของคนอื่นและโครงสร้างของระบบราชการที่ซับซ้อน

บุญเลี้ยง ทุมทอง แสดงให้เห็นว่าแนวความคิดที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารการศึกษาของชาติให้มีลักษณะของการกระจายอำนาจได้มีมาอย่างต่อเนื่องตามลำดับแต่อย่างไรก็ตามเท่าที่ผ่านมาการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษาเพื่อให้โรงเรียนมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ในลักษณะของการกระจายอำนาจยังไม่เกิดขึ้นเท่าที่ควรเนื่องจากระบบโรงเรียนของไทยผูกติดกับระบบราชการดั้งเดิมอย่างเหนียวแน่นทำให้การกระจายอำนาจไม่ปรากฏออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรมส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนนั้นเป็นไปได้ยากเพราะอำนาจในการตัดสินใจยังต้องขึ้นอยู่กับแนวทางซึ่งกำหนดมาจากส่วนกลางเป็นหลักทำให้สถานศึกษาไม่สามารถปรับตัวได้ทันตามกระแสโลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้นทันทั่วทั้งที่เนื่องจากความล่าช้าในการที่จะต้องตัดสินใจเรื่องหนึ่งที่ต้องการความรวดเร็ว¹⁸

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ในการบริหารงานโรงเรียนนั้นชุมชนยังคิดว่าเป็นเรื่องของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานทั่วไปการบริหารงานวิชาการงานบุคลากรงานงบประมาณโรงเรียนยังเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคณะอาจารย์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

¹⁷เปลี่ยน ศิริรังสรรค์กุล, “ความคิดเห็นของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนและครูเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2537, หน้า 98-99.

¹⁸บุญเลี้ยง ทุมทอง, “ชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา, วารสารวิชาการ, กันยายน 2545, หน้า 5.

มหาวิทยาลัยสารคามมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีที่ทำการศึกษาในปีพ.ศ.2541 ถึงสภาพปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือในด้านที่ 6 ชุมชนและสิ่งแวดล้อมพบว่าชุมชนให้ความร่วมมือกับโรงเรียนน้อยโรงเรียนอยู่ห่างไกลชุมชนการระดมทรัพยากรท้องถิ่นเป็นประเด็นที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุดเพราะสถานศึกษาอยู่กับชุมชนมาช้านานได้อาศัยซึ่งกันและกันมาในด้านนี้โดยตลอดแต่ในปัจจุบันพบว่ายังไม่มีบริบทที่เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมมากนักอันเนื่องมาจากปัญหาเศรษฐกิจเวลาและความสนใจของชุมชนแนวทางในการส่งเสริมคือการทำให้ชุมชนมีจิตสำนึกในการช่วยกันมีจิตสำนึกในการช่วยเหลือสนับสนุนปัจจัยต่างๆด้วยความเต็มใจ

2.2 การบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา

การจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานนั้น กระบวนการบริหารเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาบรรลุตามเจตนารมณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้มีผู้รู้ได้เสนอความหมายของการบริหารไว้หลายท่านดังนี้

สมใจเจิวสัดได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่าการบริหารการศึกษาคือการจัดการการใช้ทรัพยากรการบริหารดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษาอย่างเป็นระบบเป็นกระบวนการตามหลักวิชาการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่กลุ่มเป้าหมายที่รับบริการทางการศึกษาคือพัฒนาผู้เรียนและสมาชิกของสังคมให้เป็นผู้มีคุณภาพและมีคุณค่าแก่สังคมในที่สุด¹⁹

สมนึก นนธิจันทร์ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่าการบริหารคือกระบวนการในการดำเนินงานของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปโดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันแต่กิจกรรมนั้นจะเป็นไปในลักษณะที่แตกต่างกันคือมีฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจสั่งการอีกฝ่ายทำหน้าที่ปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งที่บุคคลในองค์การร่วมกันวางไว้โดยมีระเบียบแบบแผนธรรมเนียมหลักปฏิบัติมีการใช้ทรัพยากรและเทคนิคต่างๆอย่างเหมาะสม²⁰

สมาน อัสวภูมิ กล่าวว่าการบริหารและการจัดการเป็นกระบวนการในการทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การโดยการสรรหาและผสมผสานทรัพยากรบุคคลกับทรัพยากรปัจจัยต่างๆยิ่งไปกว่านั้นองค์การกับการบริหารมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออกองค์การเป็นเรื่อง

¹⁹สมใจเจิวสัด, มนุษย์สัมพันธ์สำหรับผู้บริหาร, (กรุงเทพมหานคร : พิเศษผู้พิมพ์, 2536), หน้า 11.

²⁰สมนึก นนธิจันทร์, รีเอ็นจิเนียริง, (อัสตานา), 2538, หน้า 31,

เกี่ยวกับการจัดระบบงานการจัดโครงสร้างของทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรปัจจัยส่วนการบริหาร เป็นเรื่องของการสรรหาและการใช้ทรัพยากรเหล่านั้นอย่างมีประสิทธิภาพ²¹

วิโรจน์ สารรัตนะ กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดหมาย ขององค์การโดยอาศัยหน้าที่หลักทางการบริหารอย่างน้อย 4 ประการคือการวางแผนการจัดองค์การ การนำและการควบคุม²²

ศิริอร ชันชหัตถ์ ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่าการบริหารหมายถึง กิจกรรมที่ บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้สรุปได้ว่าการ บริหารการศึกษาหมายถึงกระบวนการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆทางการศึกษาที่บุคคลผู้มีส่วน เกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันดำเนินงาน โดยใช้ทรัพยากรการบริหารเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็น สมาชิกที่ดีมีคุณภาพของสังคมตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้²³

2.2.2 กระบวนการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษาจะดำเนินงานโดยใช้กระบวนการซึ่งนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้ อย่างหลากหลายดังนี้

สมนึก นนธิจันทร์ได้กล่าวไว้ว่ากระบวนการบริหาร (Process of Administration) กล่าว โดยรวมแล้วจะเป็นกระบวนการที่ใช้อำนาจหน้าที่ (Authority) ของบุคคลเพื่อกำหนดนโยบาย (Policy) และดำเนินการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การจัดการบุคคล (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting) อันเป็นผลไปสู่กระบวนการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อความสำเร็จตามจุดประสงค์ของหน่วยงาน²⁴

สมเดช สีแสงได้สรุปกระบวนการบริหาร 6 กระบวนการของสำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติไว้ดังนี้

²¹สมาน อัสวภูมิ, การจัดการและการบริหารการศึกษาท้องถิ่นศึกษา Kenton School District, (อุบลราชธานี : อุบลกิจจอฟเซ่ทการพิมพ์, 2541),หน้า 11.

²²วิโรจน์ สารรัตนะ, การบริหารหลักการทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ทิพย์วิสุทธิ์, 2542),หน้า 11.

²³ศิริอร ชันชหัตถ์, องค์การและการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร : อักษราพิพัฒน์, 2544),หน้า 2.

²⁴สมนึก นนธิจันทร์, รีเอ็นจิเนียริง, (อัดสำเนา), 2538, หน้า 32.

1. การวางแผน (Planning) คือการหาทางเลือกที่ดีที่สุดในการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างประหยัดให้ได้ผลคุ้มค่าและกำหนดวิธีปฏิบัติไว้ล่วงหน้าเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์
2. การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการกำหนดโครงสร้างรูปแบบการบริหารการกำหนดอำนาจหน้าที่การแบ่งงานการจัดสายงาน
3. การอำนวยการ (Directing) การวินิจฉัยสั่งการการควบคุมกำกับดูแลและปฏิบัติตามแผน
4. การประสานงาน (Coordinating) เป็นการร่วมมือประสานเชื่อมโยงเพื่อให้งานเรียบร้อยไม่ซ้ำซ้อนและบรรลุวัตถุประสงค์
5. การงบประมาณ (Budgeting) เป็นการจัดทำงบประมาณและบัญชีใช้จ่ายการควบคุมการตรวจสอบ
6. การประเมินผล (Evaluation) คือการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานรวบรวมปัญหาหาทางแก้ไขเปรียบเทียบผลงานว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างไร²⁵

สมาน อัสวภูมิได้กล่าวว่าไม่มีกระบวนการบริหารใดที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นกระบวนการบริหารที่สมบูรณ์ที่สุดบางคนอาจจะชอบกระบวนการบริหารซึ่งมีอยู่สามขั้นตอนบ้างแต่บางคนอาจจะชอบที่มีหลายขั้นตอนและมีรายละเอียดมากมายซึ่งก็มีขั้นตอนที่คล้ายกับที่นำเสนอมาแล้วทั้งหมดและยังได้สรุปเอาไว้ว่ากระบวนการบริหารประกอบด้วย 3 กระบวนการย่อยคือ

1. การวางแผน (Planning)
2. การนำแผนไปใช้ (Implementation)
3. การกำกับงาน (Controlling)²⁶

การบริหารเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องและการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพต้องดำเนินการครบทุกขั้นตอนตามกระบวนการบริหารดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดเป็นพื้นฐานของการวางแผนจะต้องศึกษาสภาพปัจจุบันเป็นอย่างไรอะไรคือปัญหาผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องจะต้องร่วมมือกันศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการวางแผนเป็นการคิดคาดการณ์ล่วงหน้าหรือเป็นการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไรทำไมจึงทำให้ใครทำอะไรไหนและทำเมื่อไรการวางแผนบริหารโรงเรียนจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความ

²⁵ สมเดช สีแสง, การพัฒนาความรู้ด้วยตนเองชุดที่ 3, (อัคราณา), 2539, หน้า 5.

²⁶ สมาน อัสวภูมิ, การจัดและการบริหารการศึกษาท้องถิ่นกรณีศึกษา Kenton School District, (อุบลราชธานี : อุบลกิจออฟเซ็ทการพิมพ์, 2541), หน้า 12-13.

ต้องการของโรงเรียนมีรายละเอียดขั้นตอนการทำงานชัดเจนมีระบบระเบียบและสะดวกแก่การปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการตามแผนเป็นขั้นตอนที่สำคัญประกอบด้วย การควบคุมกำกับ ติดตามและนิเทศเป็นกิจกรรมที่จะต้องกำหนดผู้ปฏิบัติและวิธีการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจนเป็นระบบ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายต้องปฏิบัติอย่างจริงจังตามที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารทราบผลการดำเนินงานว่าบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายมากน้อยเพียงใดการบริหารเป็นกระบวนการแก้ปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานดังนั้นข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการประเมินจะย้อนกลับมาสู่ขั้นตอนที่ 1 ใหม่คือขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาเพื่อเป็นข้อมูลในการคิดแก้ปัญหาโดยการวางแผนในขั้นตอนที่ 2 นำไปสู่การดำเนินการตามแผนในขั้นตอนที่ 3 และการประเมินผลในขั้นตอนที่ 4 ตามลำดับ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่ากระบวนการบริหารการศึกษาในรูปแบบต่างๆตามแนวคิดทั้งหลายที่กล่าวมาจะมีองค์ประกอบหรือขั้นตอนสำคัญที่จะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรหรือสถานศึกษาประกอบด้วยการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการวางแผนการจตุประสงค์การการจัดงบประมาณการสั่งการการประสานงานการติดต่อสื่อสารการควบคุมการจตุการบำรุงขวัญการประเมินผลและการรายงานผล

2.2.3 ปัจจัยในการบริหารงาน

การบริหารที่จะให้ประสบผลสำเร็จหรือดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรในการบริหารเป็นองค์ประกอบซึ่งได้มีผู้กล่าวถึงทรัพยากรการบริหารไว้หลายท่าน ดังนี้

บุญช่วย ศิริเกษ ได้กล่าวว่าทรัพยากรการบริหารหมายถึงปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นจะต้องใช้ในการบริหารงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยทั่วไปแล้วเป็นที่ยอมรับกันว่าทรัพยากรการบริหารมี 4 อย่างเรียกว่า 4 M's ได้แก่ Man(คน) Money (เงิน) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และ Management (การจัดการ) แต่ไม่ถือว่าการจัดการเป็นทรัพยากรอย่างหนึ่งเพราะเป็นเรื่องของวิธีการหรือเทคนิคทางการบริหารก็จะเหลือเพียง 3 M's เท่านั้นคือคนเงินวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งเป็นเรื่องที่เป็นและขาดไม่ได้²⁷

²⁷บุญช่วย ศิริเกษ, เอกสารประกอบการสอน : หลักการบริหารการศึกษา,(อค์สำเนา), 2532, หน้า 32.

สมนึก นนธิจันทร์²⁸ ได้กล่าวว่าสรุปโดยรวมปัจจัยการบริหารในปัจจุบันจะแบ่งออกเป็น 2 ปัจจัยคือ

1. ปัจจัยภายในซึ่งก็คือ 4 M's
2. ปัจจัยภายนอกซึ่งก็คือตลาดหรือคู่แข่งหรือสิ่งแวดล้อมเข้าไปด้วยซึ่งตลาดนี้รวมคำว่าลูกค้าหรือผู้บังคับบัญชาตลอดทั้งนโยบายเข้าไปด้วยจากหลายแนวคิดและข้อเสนอที่กล่าวมาข้างต้นพอจะสรุปได้ว่าการบริหารการศึกษาจำเป็นจะต้องอาศัยหลักการหลักการที่ดีก็คือกระบวนการบริหารนั่นเองนอกจากนี้ยังต้องมีทรัพยากรในการบริหารเพื่อเอื้ออำนวยให้การบริหารการศึกษาดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ²⁸

2.2.4 ขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) พ.ศ.2553 มาตรา 39 ได้บัญญัติไว้ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการงบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไปไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการ

กัลยา ทารักษ์ การบริหารงานของสถานศึกษาขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาแบ่งเป็น 4 ด้าน คือกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทหน้าที่ให้สถานศึกษาบริหารงานดังนี้

ด้านการบริหารวิชาการหมายถึงการบริหารด้านการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาได้แก่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วยการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนรู้การวัดผลการประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ²⁹

กระทรวงศึกษาธิการ งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) พ.ศ.2553 มุ่งให้กระจาย

²⁸ สมนึก นนธิจันทร์, รีเอ็นจิเนียริง, (อัสสัมชัญ), 2538, หน้า 35.

²⁹ กัลยา ทารักษ์, “ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการส่วนกลาง”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา), 2546, หน้า 135.

อำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัวรวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษาชุมชนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดจนการวัดผลประเมินผลรวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียนชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพสถานศึกษาจะต้องดำเนินการดังนี้คือ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาจะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียนผู้ประกอบการชุมชนและสังคมตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษานี้อย่างเหมาะสมเพื่อการพัฒนาการใช้หลักสูตรภายในสถานศึกษากำกับติดตามประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและรายงานผลให้เขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

สถานศึกษาจะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการเรียนรู้โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสมทั้งด้านเวลาสาระการเรียนรู้และผู้เรียนจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงจากแหล่งการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ใช้การแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้ปกครองครอบครัวชุมชนและสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและต่อเนื่อง

3. การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาจะต้องกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาจัดทำหลักฐานเอกสารการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาดำเนินการวัดผลประเมินผลเทียบโอนประสบการณ์เทียบโอนผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียนจัดให้มีการประเมินผลทุกช่วงชั้นและจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินจัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลมีการเทียบโอนผลการเรียนโดยคณะกรรมการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อใช้ในการอ้างอิงตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

4. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

สถานศึกษาจะต้องสนับสนุนส่งเสริมให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษากำกับติดตามตรวจสอบประเมินผลและรายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษาของ

สถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ต่อเนื่องอยู่เสมอ

5. การพัฒนาใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สถานศึกษาจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิตพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการศึกษาจัดหาจัดทำสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับครูและนักเรียนอย่างเพียงพอและหลากหลาย

6. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

สถานศึกษาจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เพียงพอและสอดคล้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้การใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษารวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการสถานศึกษาดำเนินการเสริมความรู้และประสบการณ์ให้กับชุมชนโดยร่วมมือกับบุคคลชุมชนองค์กรหน่วยงานและสถาบันทางสังคมอื่นส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนสามารถเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆเพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ โดยร่วมมือกับบุคคลชุมชนองค์กรหน่วยงานและสถาบันทางสังคมอื่นสนับสนุนและช่วยเหลือให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างชุมชนโดยร่วมมือกับบุคคลชุมชนองค์กรหน่วยงานและสถาบันทางสังคมอื่น

8. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

สถานศึกษาดำเนินการเสริมความรู้และประสบการณ์ให้กับชุมชน โดยร่วมมือกับบุคคลชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันทางสังคมอื่น ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ชุมชนสามารถเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการโดยร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันทางสังคมอื่น สนับสนุนและช่วยเหลือให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างชุมชน³⁰

³⁰ กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล, (กรุงเทพมหานคร : องค์กรรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546), หน้า 16.

กล่าวโดยสรุปการบริหารงานวิชาการหมายถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนรู้การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษานิเทศการศึกษาระเบียบการศึกษาระดับส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

การบริหารงบประมาณ

กัลยา ทาร์กัษ์ การบริหารงานของสถานศึกษาขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาแบ่งเป็น 4 ด้าน คือกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทหน้าที่ให้สถานศึกษาบริหารงานดังนี้

ด้านการบริหารงบประมาณประกอบด้วยภารกิจคือการจัดตั้งงบประมาณการจัดสรรการตรวจสอบติดตามและประเมินและประสิทธิภาพใช้จ่ายงบประมาณการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาการบริหารการเงินการบริหารบัญชีการบริหารพัสดุและสินทรัพย์³¹

กระทรวงศึกษาธิการการบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัวโปร่งใสตรวจสอบได้ยึดหลักการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษารวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียนสถานศึกษาจะต้องดำเนินการดังนี้คือ

1. การจัดตั้งงบประมาณ

สถานศึกษาต้องจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและดัชนีชี้วัดผลผลิตและผลลัพธ์ด้านงบประมาณของสถานศึกษาวิเคราะห์แผนกลยุทธ์โดยพิจารณาแผนงาน / โครงการของฝ่ายต่างๆ เพื่อนำไปจัดตั้งเป็นแผนงบประมาณของสถานศึกษาจัดทำแผนงบประมาณตามแผนงาน / โครงการใช้มีความเชื่อมโยงกับสถานศึกษาและขอบเขตพื้นที่การศึกษาวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของแผนงานงาน / โครงการและจัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษาเพื่อเสนอความเห็นขอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาจัดทำคำขอตั้งงบประมาณของสถานศึกษาเสนอเขตพื้นที่การศึกษาทำข้อตกลงบริการสาธารณะโดยมีเป้าหมายการให้บริการที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

2. การจัดสรรงบประมาณ

³¹กัลยา ทาร์กัษ์, “ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการส่วนกลาง”, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา), 2546, หน้า 135.

สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้กับหน่วยงานภายในสถานศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาประจำปีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาเบิกจ่ายและอนุมัติงบประมาณโดยจัดส่งแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อขอใช้งบประมาณไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการเบิกจ่ายเงินงบประมาณประเภทต่างๆตามแผนปฏิบัติการประจำปีอนุมัติการใช้งบประมาณของสถานศึกษาตามประเภทและรายการที่ได้รับงบประมาณ โอนเงินงบประมาณวงเงินรวมต่างประเภทงบรายจ่ายของแต่ละแผนงานงาน/โครงการแล้วรายงานผลการดำเนินงานผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีโดยแสดงรายละเอียดผลผลิตและผลลัพธ์ของแผนงานงาน/โครงการตามแบบที่กำหนดไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. ตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ

สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณโดยกำหนดแผนการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาวางแผนตรวจสอบวิเคราะห์ประเมินความพอเพียงและประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในสถานศึกษาตรวจทานระบบปฏิบัติงานสอบทานความเชื่อถือได้ของข้อมูลตรวจสอบระบบความดูแลรักษาและความปลอดภัยของทรัพย์สินของหน่วยงานรับตรวจนอกจากนี้สถานศึกษาจะต้องตรวจสอบติดตามการใช้ผลผลิตโดยการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายวางแผนประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานของสถานศึกษาวิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพความประหยัดและความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานในสถานศึกษา

4. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

สถานศึกษาต้องวางแผนรณรงค์ส่งเสริมการระดมทุนการศึกษาและทุนเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาจัดทำข้อมูลสารสนเทศและระบบการรับจ่ายทุนการศึกษาและทุนเพื่อการพัฒนาการศึกษาให้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสรุปรายงานเผยแพร่และเชิญเกียรติผู้สนับสนุนทุนการศึกษาและทุนเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาในด้านกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาสถานศึกษาต้องสำรวจความต้องการของนักเรียนและคัดเลือกผู้เสนอกู้ยืมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดประสานการกู้ยืมเพื่อศึกษากับหน่วยปฏิบัติที่เกี่ยวข้องสร้างความตระหนักแก่ผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาติดตามตรวจสอบประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานนอกจากนี้สถานศึกษาควรจัดระบบสวัสดิการเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องบริหารจัดการทรัพยากรโดยการสำรวจและจัดทำข้อมูลทรัพยากรเพื่อการศึกษาในเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษาเพื่อประชาสัมพันธ์ให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรของสถานศึกษาร่วมมือกันใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการเรียนการสอนและสถานศึกษาใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกับบุคคลและ

หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนดำเนินการจัดหาเกียรติบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่สนับสนุนการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

5. การบริหารการเงิน

การเบิกเงินจากคลังสถานศึกษาขึ้นเรื่องขอเบิกเงินพร้อมหลักฐานสำหรับรายการที่มีได้จัดสรรและกำหนดให้เบิกเป็นเงินก้อนเช่นเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรให้เขตพื้นที่การศึกษาเว้นแต่กรณีการขอเบิกเงินงบประมาณที่จัดสรรและกำหนดให้เบิกเป็นวงเงินรวมไม่ต้องขึ้นเรื่องให้เขตพื้นที่การศึกษาการรับเงินและการเก็บรักษาเงินสถานศึกษาสามารถรับเงินออกไปเสร็จรับเงินและเก็บรักษาเงินในส่วนที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาส่วนการจ่ายเงินสถานศึกษาสามารถจ่ายเงินในส่วนที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ให้แก่บุคลากรหรือผู้มีสิทธิโดยตรงเว้นแต่กรณีที่เป็นอำนาจจ่ายของคลังและที่คลังกำหนดให้ส่วนราชการผู้เบิกเป็นผู้จ่ายส่วนการหักเงินณที่จ่ายและนำเงินที่หักส่งสามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่โดยนำส่งคลังโดยตรงหรือนำส่งคลังผ่านทางธนาคาร

6. การบริหารบัญชี

สถานศึกษาสามารถจัดทำบัญชีการเงินทะเบียนทางการเงิน โดยจัดทำบัญชีและทะเบียนเฉพาะที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาจัดทำรายงานการเงินและงบการเงินส่งเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเปิดเผยต่อสาธารณชนส่วนการจัดทำและจัดการพิมพ์บัญชีทะเบียนและรายงานสถานศึกษาสามารถจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์ขึ้นใช้เองเว้นแต่เป็นแบบพิมพ์กลางที่เขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องจัดทำขึ้นเพื่อจำหน่ายแจก

7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

สถานศึกษาควรวางแผนจัดหาวัสดุปีปัจจุบันและล่วงหน้า 3 ปีเฉพาะส่วนที่จะจัดหาเองหรือที่จะร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นหรือหน่วยงานอื่นจัดหากำหนดแบบรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุเว้นแต่กรณีที่มีแบบรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะเป็นมาตรฐานอยู่แล้วพัฒนาระบบสารสนเทศและข้อมูลข่าวสารเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุจัดหาพัสดุด้วยเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาดำเนินการเองหรือร่วมกับ

สถานศึกษาอื่นหรือหน่วยงานอื่นจัดหาตามแผนในส่วนที่เป็นอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาตามระเบียบกฎหมายกำหนดตลอดทั้งการจัดหาผลประโยชน์สินทรัพย์ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษา³²

กล่าวโดยสรุปการบริหารงานงบประมาณหมายถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณการจัดสรรงบประมาณการตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษางานการเงินงานการบัญชีงานการพัสดุและสินทรัพย์

การบริหารงานบุคลากร

กัลยา ทาร์กซ์ การบริหารงานของสถานศึกษาขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาแบ่งเป็น 4 ด้าน คือกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทหน้าที่ให้สถานศึกษาบริหารงานดังนี้

ด้านการบริหารงานบุคคลประกอบด้วยภารกิจคือการวางแผนอัตรากำลังการกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาการเกลี้ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาการเปลี่ยนแปลงสถานภาพวิชาชีพเงินเดือนและค่าตอบแทนการเลื่อนขั้นเงินเดือนการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาการลาศึกษาต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานการส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพการส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการทางวินัยสำหรับข้าราชการครูและการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารายงานการดำเนินการดำเนินการทางวิจัยและการลงโทษการอุทธรณ์การออกจากราชการการขอรับใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพงานทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษางานยกเว้นคุณสมบัติงานเครื่องราชอิสริยาภรณ์³³

กระทรวงศึกษาธิการ การบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญมุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษาเพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวมีอิสระภายใต้กฎหมายระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

³² กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**, อ่างแล้ว, หน้า 16,

³³ กัลยา ทาร์กซ์, “ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการส่วนกลาง”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา)**, 2546, หน้า 135.

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถมีขวัญและกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติมีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของผู้เรียนสถานศึกษาจะต้องดำเนินการดังนี้คือ

1. การวางแผนอัตรากำลัง

สถานศึกษาต้องประเมินความต้องการอัตรากำลังจัดทำแผนอัตรากำลังของสถานศึกษา เสนอแผนอัตรากำลังของสถานศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาไปยังเขต พื้นที่การศึกษา

2. การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

สถานศึกษาดำเนินการสำรวจและรวบรวมข้อมูลการขอปรับปรุงกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้น และการเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาเสนอไปยังผู้มี อำนาจพิจารณาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการเสนอขอเปลี่ยนแปลงการกำหนดตำแหน่งการ ขอบอนุมัติตัด โอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อเขตพื้นที่ การศึกษา

3. การเกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยรวบรวมและ

รายงานข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาต่อเขตพื้นที่ การศึกษา

4. การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง

4.1 การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งสถานศึกษาเสนอความต้องการข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาต่อเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการสรรหาเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับ เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในกรณีอ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาเห็นชอบหรือ มอบหมายรวมทั้งสามารถดำเนินการสรรหาและจัดจ้างบุคคลเพื่อปฏิบัติงานในตำแหน่งอัตราจ้าง ประจำหรืออัตราจ้างชั่วคราว

4.2 การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการและการเตรียมความพร้อมและการพัฒนาอย่างเข้ม สถานศึกษาจะต้องแจ้งภาระงานมาตรฐานคุณภาพงานมาตรฐานวิชาชีพและเกณฑ์ปฏิบัติ ประเมินผลการปฏิบัติงานให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทราบเป็นลายลักษณ์อักษร ดำเนินการให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการสำหรับบุคลากรทางการศึกษาหรือเตรียมความพร้อมและ พัฒนาอย่างเข้มสำหรับผู้ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่งครูผู้ช่วยตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่กฎหมายกำหนดติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามเงื่อนไขที่ได้แจ้งให้ทราบรายงานผล การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มแล้วแต่กรณีต่อเขต

พื้นที่การศึกษาดำเนินการแต่งตั้งหรือสั่งให้พ้นจากสภาพการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดเมื่อได้รับอนุมัติจากอ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

5. การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

5.1 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในเขตพื้นที่ศึกษากรณีการย้ายผู้บริหารสถานศึกษาให้ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอความประสงค์และเหตุผลความจำเป็นในการขอย้ายต่อเขตพื้นที่ศึกษากรณีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สถานศึกษารวบรวมรายชื่อและข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะขอย้ายและให้ความเห็นเสนอไปยังสถานศึกษาที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประสงค์จะขอย้ายไปปฏิบัติงานสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประสงค์จะขอย้ายมาปฏิบัติงานในกรณี que เห็นชอบการรับการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เสนอเรื่องไปยังเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อขออนุมัติอ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาในกรณีให้ความเห็นว่าจะไม่สมควรรับย้ายให้แจ้งเรื่องไปยังผู้บริหารสถานศึกษาต้นสังกัดของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะขอย้ายทราบต่อจากนั้นจึงสั่งย้ายและตั้งบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแล้วแต่กรณีตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

5.2 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่างเขตพื้นที่ศึกษากรณีการย้ายผู้บริหารสถานศึกษาให้ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอความประสงค์และเหตุผลความจำเป็นในการขอย้ายไปยังเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัดและเขตพื้นที่การศึกษาที่ประสงค์จะขอย้ายไปปฏิบัติงานกรณีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สถานศึกษารวบรวมรายชื่อและข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะขอย้ายและให้ความเห็นเสนอไปยังสถานศึกษาที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประสงค์จะขอย้ายไปปฏิบัติงานสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะขอย้ายมาปฏิบัติงานในสถานศึกษาในกรณี que ให้ความเห็นชอบรับย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เสนอเรื่องไปยังเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อขออนุมัติอ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาในกรณีให้ความเห็นชอบว่าไม่ควรรับย้ายให้แจ้งเรื่องไปยังผู้บริหารสถานศึกษาต้นสังกัดข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะขอย้ายทราบต่อจากนั้นสั่งย้ายและบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแล้วแต่กรณีอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

6. การเปลี่ยนแปลงสถานภาพวิชาชีพ

สถานศึกษาตรวจสอบค่าขอเปลี่ยนแปลงสถานภาพของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความประสงค์จะขอเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่และเสนอต่อเขตพื้นที่การศึกษาเสนอแนะให้ความ

เห็นชอบในกรณีที่มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาขอเปลี่ยนตำแหน่งมาดำรงตำแหน่งในสถานศึกษานั้นๆจากนั้นจึงดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

7. เงินเดือนและค่าตอบแทนสถานศึกษาแจ้งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการ

ศึกษาทราบถึงอัตราเงินเดือนและค่าตอบแทนที่จะได้รับซึ่งเป็นไปตามบัญชีอัตราเงินเดือนและค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด

8. การเลื่อนขึ้นเงินเดือน

8.1 การเลื่อนขึ้นเงินเดือนปกติให้สถานศึกษาประกาศเกณฑ์การประเมินและแนวปฏิบัติในการพิจารณาความดีความชอบให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาทราบโดยทั่วกันแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดในฐานะผู้บังคับบัญชารวบรวมข้อมูลพร้อมความเห็นของผู้มีอำนาจในการประเมินและให้ความเห็นในการเลื่อนขึ้นเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเสนอคณะกรรมการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนแจ้งคำสั่งไม่เลื่อนขึ้นเงินเดือนให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในฐานะผู้บังคับบัญชาทราบพร้อมเหตุผลที่ไม่เลื่อนขึ้นเงินเดือนสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในฐานะผู้มีอำนาจสั่งบรรจุแต่งตั้ง

8.2 การเลื่อนขึ้นเงินเดือนกรณีพิเศษ (กรณีถึงแก่ความตายอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ) ให้สถานศึกษาเสนอเรื่องพร้อมทั้งข้อเท็จจริงและความเห็นที่เป็นข้อยุติและรายละเอียดต่างๆที่เกี่ยวข้องไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและดำเนินการด้านสวัสดิการให้แก่ครอบครัวผู้ถึงแก่กรรมอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดตามความเหมาะสม

9. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

สถานศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามแผนที่กำหนดสร้างและพัฒนาความร่วมมือกับเครือข่ายในการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

10. การลาศึกษาต่อ

สถานศึกษาอนุญาตหรือเสนออนุญาตการลาศึกษาต่อตามนโยบายหลักเกณฑ์และวิธีการของเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงศึกษาธิการตามที่กฎหมายกำหนดและเสนอเรื่องอนุญาตให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาลาศึกษาต่อให้เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดหรือเพื่อทราบแล้วแต่กรณี

11. การประเมินผลการปฏิบัติงาน

สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและดัชนีชี้วัดผลการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษารายงานผลการปฏิบัติงานในส่วนที่เขตพื้นที่การศึกษาร้องขอได้รับทราบ

12. การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ

สถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนาตนเองของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและคุณภาพการศึกษาสร้างขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่นและมีคุณงามความดีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดหรือกรณีอื่นตามความเหมาะสม

13. มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัยมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาควบคุมดูแลและส่งเสริมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัยมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

14. การส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

สถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้ได้บังคับบัญชามีวินัยในตนเองป้องกันไม่ให้ผู้ได้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย

15. การดำเนินการทางวินัยการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

15.1 กรณีความผิดวินัยไม่ร้ายแรงให้ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการสอบสวนให้ได้ความจริงและความยุติธรรมโดยไม่ชักช้าเมื่อมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงผู้บริหารสถานศึกษาอาจสั่งยุติเรื่องในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนแล้วพบว่าไม่ได้กระทำผิดวินัยหรือสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือนตามที่คณะกรรมการสอบสวนแล้วพบว่ามีความผิดวินัยไม่ร้ายแรงหลังจากนั้นจึงรายงานการดำเนินงานทางวินัยไม่ร้ายแรงไปยังเขตพื้นที่การศึกษา

15.2 กรณีความผิดวินัยร้ายแรงผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและผู้แต่งตั้งตามกฎหมายระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนกรณีอันมีมูลว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากระทำผิดวินัยร้ายแรงตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ.ก.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาลงโทษปลดออกหรือไล่ออกหลังจากนั้นจึงรายงานการดำเนินงานทางวินัยร้ายแรงไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

16. การสั่งพักราชการการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเมื่อมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนกรณีความผิดร้ายแรงและมีเหตุสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามที่กฎหมายกำหนด

17. การอุทธรณ์

สถานศึกษารับเรื่องอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาแล้วเสนอไปยังผู้มีอำนาจตามกฎหมายพิจารณาในกรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเสนอเรื่องอุทธรณ์ผ่านผู้บริหารสถานศึกษาเสนอความเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอุทธรณ์และการร้องเรียนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณาของอ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้มีอำนาจตามกฎหมาย

18. การร้องทุกข์

สถานศึกษารับเรื่องร้องทุกข์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาแล้วเสนอไปยังผู้มีอำนาจตามกฎหมายพิจารณาในกรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเสนอเรื่องร้องทุกข์ผ่านผู้บริหารสถานศึกษาเสนอความเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการร้องทุกข์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณาของอ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้มีอำนาจตามกฎหมาย

19. การออกจากราชการ

19.1 การลาออกจากราชการผู้บริหารสถานศึกษาอนุญาตการลาออกจากข้าราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในฐานะผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดหรือรับเรื่องการลาออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในฐานะผู้บังคับบัญชาแล้วแต่กรณีหรือยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในฐานะผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งหากเห็นว่าจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด

19.2 สั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการในฐานะผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งหรือเสนอให้อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาแล้วแต่กรณี

20. การขอรับใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ โดยดำเนินการรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและการขอต่อใบอนุญาตวิชาชีพของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อเสนอไปยังเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดำเนินการต่อไป

21. งานทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

สถานศึกษาจัดทำข้อมูลทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้างดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเกษียณอายุราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้างในสถานศึกษารับเรื่องการแก้ไขวันเดือนปีเกิดแล้วเสนอให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายพิจารณา

22. งานยกเว้นคุณสมบัติโดยเสนอความเห็นและข้อมูลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ขอยกเว้นคุณสมบัติตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาขอ

23. งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

สถานศึกษาดำเนินการในการขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้างในสถานศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อเสนอไปยังผู้มีอำนาจตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดและจัดทำทะเบียนผู้ที่ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้างในสังกัด³⁴

กล่าวโดยสรุปการบริหารงานบุคคลหมายถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลัง การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งการย้ายการเปลี่ยนแปลงสถานภาพวิชาชีพการเลื่อนขั้นเงินเดือนและค่าจ้างการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการวินัยและการรักษาวินัยการออกจากราชการ

การบริหารงานทั่วไป

กัลยา ทารักษ์ ด้านการบริหารทั่วไปประกอบด้วยภารกิจการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การคลังบัญชีและพัสดุการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมการจัดทำสำมะโนผู้เรียนการรับนักเรียนการจัดตั้งยุบรวมหรือเลิกสถานศึกษาการอำนวยความสะดวกและประสานงานการ

³⁴ กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล, (กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546), หน้า 16.

จัดการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัยการที่ศกษาการส่งเสริมงานกิจการนักเรียนและการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา³⁵

กระทรวงศึกษาธิการ การบริหารงานทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารระบบขององค์กรให้บริการบริหารงานอื่นๆบรรลุมมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนการอำนวยความสะดวกต่างๆในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบมุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมส่งเสริมให้การบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใสความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคลชุมชนองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการดังนี้คือ

1. การพัฒนาระบบและข้อมูลสารสนเทศ

สถานศึกษาควรจัดระบบมาตรฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการบริการจัดการภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษาจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงกับสถานศึกษาอื่นเขตพื้นที่การศึกษาและส่วนกลางนำเสนอและเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหารบริการและการประชาสัมพันธ์

2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

สถานศึกษาควรประสานงานกับเครือข่ายการศึกษาเพื่อแสวงหาความร่วมมือความช่วยเหลือเพื่อส่งเสริมสนับสนุนงานการศึกษาของสถานศึกษาเผยแพร่ข้อมูลเครือข่ายการศึกษาให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบกำหนดแผนโครงการหรือกิจกรรมเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายการศึกษาให้ความร่วมมือและสนับสนุนทางวิชาการแก่เครือข่ายการศึกษาของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. การวางแผนการศึกษา

3.1 แผนพัฒนาการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษาและสนองความต้องการของสังคมและชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของบุคคลและชุมชนองค์กรสถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาเสนอแผนพัฒนาการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์ที่จัดทำขึ้นให้เขตพื้นที่การศึกษารับทราบจากนั้นจึงจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีสอดคล้องกับแผนการพัฒนาการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา

³⁵ กัลยา ทารักษ์, “ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการส่วนกลาง”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา), 2546, 135 หน้า .

3.2 แผนพัฒนาการศึกษาประจำปีหรือแผนปฏิบัติการประจำปีสถานศึกษาจะต้องกำหนดนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษาและการใช้จ่ายงบประมาณให้สอดคล้องกับนโยบายและกรอบแนวทางการจัดและพัฒนาการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปีเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณจากเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามนโยบายและกรอบแนวทางของสถานศึกษาและตามนโยบายที่ได้รับจัดสรรกับทรัพยากรของสถานศึกษาจัดทำเองเสร็จแล้วเสนอผ่านแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาให้เขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผนสถานศึกษาควรศึกษาวิเคราะห์วิจัยการจัดและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาตามกรอบทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษาและตามความต้องการของสถานศึกษาแจ้งผลการศึกษาวิจัยให้เขตพื้นที่การศึกษารับทราบและเผยแพร่การศึกษาวิจัยของสถานศึกษาให้บุคลากรในสถานศึกษาและสาธารณชนทราบ

5. การจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร โดยพัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่ทันสมัยมีคุณภาพและประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานสถานศึกษาจะต้องกำหนดมาตรฐานและดัชนีชี้วัดการปฏิบัติงานแต่ละด้านของสถานศึกษาติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้นนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาทั้งมาตรฐานการปฏิบัติงานและระบบการประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

7. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยวางแผนและดำเนินการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

8. งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสนับสนุนข้อมูลรับทราบหรือดำเนินการตามมติของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาแล้วแต่กรณี

9. การดำเนินงานธุรการด้านการเงินการคลังบัญชีและพัสดุสถานศึกษาจะต้องวางระบบและวิธีปฏิบัติด้านการเงินการคลังและการพัสดุของสถานศึกษาตามอำนาจหน้าที่และตามกรอบของระเบียบและกฎหมายที่กำหนดดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการจัดทำบัญชีของสถานศึกษาตามระเบียบที่กำหนดขอเบิกจ่ายงบประมาณไปยังคลังจังหวัดผ่านเขตพื้นที่การศึกษาตามระบบที่กำหนดกำกับตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณภายในสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนและระเบียบที่กำหนด

10. การอำนวยความสะดวกด้านบุคลากรโดยจัดระบบการส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการบริหารงานบุคคลตั้งแต่สรรหาบรรจุแต่งตั้งโยกย้ายการพัฒนาสิทธิประโยชน์และสวัสดิการตลอดจนการดำเนินการทางวินัยตามบทบาทความรับผิดชอบของสถานศึกษา

11. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยบำรุงดูแลและพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัยเหมาะสมและพร้อมที่จะใช้ประโยชน์
12. การจัดทำสำมะโนผู้เรียนสถานศึกษาจะต้องประสานงานกับชุมชนและท้องถิ่นในการสำรวจและจัดทำสำมะโนผู้เรียนที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษาของสถานศึกษาและเสนอสำมะโนผู้เรียนให้เขตพื้นที่การศึกษารับทราบ
13. การรับนักเรียนสถานศึกษาจะต้องกำหนดเขตพื้นที่บริการการศึกษาและแผนการรับนักเรียนโดยประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการรับนักเรียนตามที่กำหนด
14. การจัดตั้งยุบรวมหรือเลิกสถานศึกษาโดยเสนอข้อมูลและความต้องการในการยุบรวมเลิกหรือเปลี่ยนแปลงสภาพสถานศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
15. การอำนวยความสะดวกและการประสานงานการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัยโดยการสำรวจความต้องการในการเข้ารับบริการการศึกษาทุกรูปแบบทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัยกำหนดแนวทางและเชื่อมโยงในการจัดและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแนวทางของเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้ง 3 รูปแบบตามความเหมาะสมและศักยภาพของสถานศึกษารวมทั้งเชื่อมโยงประสานความร่วมมือและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคลชุมชนองค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
16. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยการกำหนดแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาในทุกด้านซึ่งครอบคลุมถึงการประสานความร่วมมือกับบุคคลชุมชนองค์กรเอกชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยงานสถานประกอบการสถาบันสังคมอื่นและสถานศึกษาในการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา
17. การทัศนศึกษาสถานศึกษาจะต้องวางแผนการนำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานศึกษาแล้วดำเนินการนำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด
18. การส่งเสริมงานกิจการนักเรียนโดยดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียนและส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน

19. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษาโดยการวางแผนการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินงานประชาสัมพันธ์งานการศึกษาตามแนวทางที่กำหนดติดตามประเมินผลปรับปรุงและพัฒนางานประชาสัมพันธ์งานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

20. การส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคลชุมชนองค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาโดยให้คำปรึกษาแนะนำส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคลชุมชนองค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

21. งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น โดยการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดและพัฒนาศึกษาาร่วมกัน

22. งานติดตามตรวจสอบประเมินผลและรายงานการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาโดยการจัดระบบจัดทำเกณฑ์มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบที่กำหนดไว้แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาการติดตามตรวจสอบประเมินผลและกรรายงานผลการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

23. การจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงานสถานศึกษาจะต้องวางแผนการจัดระบบควบคุมภายในสถานศึกษาดำเนินการควบคุมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดติดตามและประเมินผลการควบคุมภายในและรายงานให้เขตพื้นที่การศึกษาทราบจะเห็นว่าเมื่อพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการพ.ศ.2546มีการปรับโครงสร้างการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการหน่วยงานในสังกัดเช่นเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนระบบการบริหารตลอดจนอำนาจหน้าที่และภารกิจหลายด้านตามไปด้วยแม้ว่าหลายเรื่องจะต้องรอการกำหนดกรอบและแนวนโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการแต่ในส่วนของกรดำเนินงานบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้านที่กล่าวมาบางส่วนไม่จำเป็นต้องรอการมอบอำนาจจากส่วนกลาง โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการเป็นสิ่งที่สถานศึกษาสามารถกระทำได้ทันทีทั้งนี้เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารจัดการและผู้ใช้บริการจากสถานศึกษา³⁶

³⁶ กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล, (กรุงเทพมหานคร : องค์กรรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546), หน้า 16.

กล่าวโดยสรุปการบริหารงานทั่วไป หมมมายถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำนโยบาย และแผนพัฒนาการศึกษาการจัดการระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรการพัฒนาาระบบข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานงานธุรการการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษางานปกครองดูแลบำรุงรักษาใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมงานกิจการนักเรียนงานประชาสัมพันธ์การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษาและจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงาน

2.3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

2.3.1 ความเป็นมาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเกิดขึ้นจากโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับซึ่งเป็นผลจากการที่รัฐบาลได้มีนโยบายที่จะขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้นจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเริ่มเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2530 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้กรมสามัญศึกษาดำเนินโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่ชนบทยากจน 38 จังหวัด และเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2530 เห็นชอบในหลักการการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานออกไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยวิธีการไม่บังคับ ต่อมาเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2531 ได้เห็นชอบให้โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 38 จังหวัด ออกไปให้ครอบคลุมโรงเรียนที่อยู่ในเขตธุรกันดารด้วย และเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2532 เห็นชอบให้ดำเนินการตามสาระสำคัญของรูปแบบ และวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อจากนั้นเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2532 เห็นชอบให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินงานตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนอกระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นผลทำให้อัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 50.89 แต่เมื่อเปรียบเทียบกับปัญหาความต้องการ โดยเฉพาะตลาดแรงงานมีแนวโน้มความต้องการแรงงานพื้นฐานที่มีระดับความรู้ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาหายุทธศาสตร์ในการเร่งขยายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ส่วนภูมิภาคอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว และได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดำเนินงานขยายโอกาสทางการศึกษาภายใต้โครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ โดยเปิดทำการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่และมีบุคลากรผู้สอนเพียงพอจำนวน 119 โรงเรียนทั่วประเทศใน 73 จังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพฯ) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 เป็นต้นมา ซึ่งการดำเนินการเพื่อตอบสนองนโยบาย

เร่งรัดการขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าว เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2533 ที่เห็นชอบในหลักการที่กระทรวงศึกษาธิการ³⁷

2.3.2 นโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษา

นโยบายทางการศึกษาและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการขยายโอกาสทางการศึกษาศึกษานับว่าเป็นกลไกที่สำคัญในการทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งการพัฒนาคน พัฒนาสังคมและพัฒนาอาชีพ บุคคลใดที่ได้รับการศึกษามากย่อมมีโอกาสและความสามารถที่จะพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่าเช่นเดียวกัน ดังนั้นการยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของคนในชาติจึงไม่ได้สิ่งที่พึงคิดขึ้นตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แต่เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลและดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องเสมอมา ดังจะเห็นได้จากนโยบายในแผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 6 (พ.ศ. 2530 – 2534) ว่าเร่งรัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการทางการศึกษาในด้านการพัฒนาบุคคลและให้สัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาประเทศ ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ได้ระบุไว้ในนโยบายการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลว่า เร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาผู้เรียนช่วงอายุ 0 – 18 ปี โดยมุ่งเน้นการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการพื้นฐานตามวัยและมุ่งให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ปัญญา และมีความสามารถพื้นฐานในการคิดแก้ไขปัญหาการดำรงชีวิตการปรับตัว และนำมาเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคตได้อย่างเหมาะสม และในการพัฒนาแผนการศึกษาฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ได้กำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาเป็น 5 ด้าน ซึ่งในด้านที่ 1 ได้ระบุไว้ชัดเจนว่า จะขยายและยกระดับความรู้พื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางโดยเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยมีเป้าหมายจะขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้มีอัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรกลุ่มตัวอย่าง (12-14 ปี) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ในปี พ.ศ. 2544 รวมทั้งมุ่งขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานสิบสองปี เป็นการศึกษาของปวงชนในแผนต่อไปด้วยความจำเป็นและเห็นความสำคัญของการศึกษา รัฐบาลในแต่ละสมัยจึงได้กำหนดนโยบายเพื่อยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับคนในชาติในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ตามลำดับดังนี้

1. พลตรีชาติชาย ชุณหะวัณ แลลงนโยบายทางการศึกษาต่อรัฐสภา วันพฤหัสบดี ที่ 25 สิงหาคม 2531 ดังนี้ เร่งรัดการส่งเสริมการอนุบาลชนบท การขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาโดยจะจัดควบคู่ไปกับการขยายการศึกษาภาคบังคับและการเตรียมพื้นฐานอาชีพให้กับ

³⁷ สมแผน จำปาหวาย, “การศึกษากิจการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2542, หน้า 32.

นักเรียนทุกระดับเพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน ตลอดจนส่งเสริมศีลธรรม จริยธรรมและวินัยของนักเรียนและคนในชาติเป็นพิเศษ

2. พลตรีชาติชาย ชุณหะวัณ แดลงนโยบายทางการศึกษาต่อรัฐสภา วันพฤหัสบดี ที่ 9 มกราคม 2534 ดังนี้

รัฐบาลมุ่งให้ความสำคัญต่อการเร่งขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อเป็นฐานการขยายการศึกษาภาคบังคับ จาก 6 ปี เป็น 9 ปี ตลอดทั้งปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นควบคู่ไปกับการเพิ่มพูนความรู้ผ่านระบบสื่อสารมวลชนต่าง ๆ

3. นายอานันท์ ปันยารชุน แดลงนโยบายทางการศึกษาต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ วันพฤหัสบดี ที่ 4 เมษายน 2534 ดังนี้

เร่งขยายโอกาสและบริการทางการศึกษาในและนอกระบบให้กว้างขวางและทั่วถึง เพื่อยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นอย่างต่ำ รวมทั้งขยายการศึกษาประถมวัยในชนบทให้เพิ่มขึ้น

4. นายชวน หลีกภัย แดลงนโยบายทางการศึกษาต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2535 ดังนี้

รัฐบาลมีความเชื่อว่า การลงทุนทางการศึกษาจำเป็นต่อเอกราชอธิปไตยและความมั่นคงของประเทศ การเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาเท่านั้นที่จะส่งผลให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้าในทุกด้าน รัฐบาลจะเร่งลงทุนการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพเด็ก เยาวชน และประชาชนเป็นอันดับแรก เพื่อได้รับการเรียนรู้อย่างถูกต้องและต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยจะเร่งดำเนินการขยายการศึกษาภาคบังคับ จาก 6 ปี เป็น 9 ปี เพื่อให้เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชน โดยกำหนดมาตรการและวิธีการที่เหมาะสม มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันระหว่างการศึกษาในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ผู้บกพร่องทางร่างกาย ทางจิตใจ และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงทั่วประเทศ

5. พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ แดลงนโยบายทางการศึกษาต่อรัฐสภา วันพุธ ที่ 11 ธันวาคม 2539 ดังนี้

รัฐบาลมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาและขยายโอกาสให้ทั่วถึงคนทุกคน ทุกกลุ่ม เพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีจิตความสามารถเต็มศักยภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นแรงผลักดันที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และจัดให้มีกฎหมายการศึกษาแห่งชาติตลอดจนการปรับปรุงการจัดการศึกษาทุกระดับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโดยใช้การศึกษาเป็นสื่อสร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สนับสนุนการค้นคว้าการวิจัยในศิลปะวิทยาการ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปวัฒนธรรมของชาติ³⁸

กล่าวโดยสรุปนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษารัฐบาลมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาและขยายโอกาสให้ทั่วถึงคนทุกคน ทุกกลุ่มเพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีขีดความสามารถเต็มศักยภาพเพื่อใช้ในการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และจัดให้มีกฎหมายการศึกษาแห่งชาติตลอดจนการปรับปรุงการจัดการศึกษาทุกระดับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

2.4 การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากความหมายและแนวคิดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 สรุปได้ว่า การมีบทบาทหน้าที่และมีส่วนเกี่ยวข้องของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 คือ การเปิดโอกาสให้บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนผู้ปกครองผู้แทนครูผู้แทนองค์กรชุมชนผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้แทนศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2543 ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในด้านการตัดสินใจด้านการดำเนินงานด้านผลประโยชน์และด้านการประเมินผลประกอบด้วยกลุ่มงานบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณและด้านการบริหารงานบริหารงานทั่วไป

2.5 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

2.5.1 สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 มีพื้นที่ประมาณ 2553.53 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบและราบลุ่มตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดอุดรธานี

³⁸บุญศรี แสงศรี, “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำเภอบัวเขตจังหวัดสุรินทร์”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2545, หน้า 16.

ประกอบด้วย ๖ อำเภอ คือ อำเภอหนองหาน, บ้านดุง, ไชยวาน, ท่งฝน, พิบูลย์รักษ์ และอำเภอกู่แก้ว โดยมีที่ตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอยู่ที่อำเภอหนองหานมีระยะทางห่างจากจังหวัดอุดรธานี ตามทางหลวง หมายเลข 22 ประมาณ 35 กิโลเมตรมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอโพนพิสัย จ.หนองคาย

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอกุมภวาปีและอำเภอศรีธาตุจ.อุดรธานี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอวังสามหมอจ.อุดรธานี อำเภอสว่างแดนดิน อำเภอส่องดาว และอำเภอบ้านม่วงจ.สกลนคร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเมืองอุดรธานีอำเภอเพ็ญ อำเภอสร้างคอม และกิ่งอำเภอประจักษ์ศิลปาคม จ.อุดรธานี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต๓ มีการจัดระบบการศึกษา ๓ รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีการจัดการศึกษาปฐมวัยจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (อาชีวศึกษา) ดังนี้

1. การศึกษาปฐมวัย ดำเนินการทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนรวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. การศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการทั้งในภาครัฐและเอกชนครอบคลุมพื้นที่การศึกษา
3. การศึกษาอุดมศึกษา มีการจัดการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีดำเนินการทั้งภาครัฐและเอกชน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3มีโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด215 โรงเรียนเป็นโรงเรียนประถมศึกษา 152โรงเรียน โรงเรียนขยายโอกาส 63โรงเรียนมีนักเรียนทั้งหมด 39,331 คน และมีจำนวนสถานศึกษาในเขตพื้นที่บริการเขตพื้นที่การศึกษาอำเภอหนองหาน จำนวน 73 โรงเรียน อำเภอพิบูลย์รักษ์ จำนวน 16 โรงเรียน อำเภอบ้านดุง จำนวน 71 โรงเรียน อำเภอไชยวาน จำนวน 23 โรงเรียน อำเภอท่งฝน จำนวน 15 โรงเรียน อำเภอกู่แก้ว จำนวน 17 โรงเรียน

วิสัยทัศน์ (Vision)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๓ มีความเข้มแข็งบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม วิจัยและพัฒนาใช้เทคโนโลยีส่งเสริมประสิทธิภาพครูและบุคลากรเป็นมืออาชีพ จัดส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนอย่างทั่วถึงมีคุณภาพตามมาตรฐานยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสำนึกในความเป็นชาติไทย

พันธกิจ

1. ปลูกฝังคุณธรรมและสำนึกความเป็นชาติไทย บูรณาการการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่วิถีชีวิตของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้สื่อเทคโนโลยีแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างคุ้มค่าและสร้างสรรค์
2. จัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียน เด็กด้อยโอกาส เด็กพิการเด็กที่มีความสามารถพิเศษอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐาน
3. สร้างความเข้มแข็งการบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาการนิเทศ ติดตาม ประเมินและรายงานผลแบบมีส่วนร่วมขององค์กรบุคคล เครือข่ายผู้เกี่ยวข้องและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ มุ่งสู่มาตรฐานการพัฒนาคุณภาพคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)
4. ส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย
5. สรรหาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เพียงพอ มีคุณภาพตามมาตรฐานตำแหน่งและพัฒนาคู่มืออาชีพ

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนาคู่เป้าประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง
2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปีอย่างทั่วถึงและได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มตามศักยภาพ
4. สถานศึกษาในสังกัดมีความเข้มแข็งเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่เป้าประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

กลยุทธ์

1. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถทางเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้
2. ปลูกฝังคุณธรรมความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
4. พัฒนาคู่มือและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

5. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

2.5.2 สภาพทั่วไปของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 62 โรงเรียนๆ ละ 15 คน และมี 1 โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน ซึ่งประกอบไปด้วยประธานกรรมการผู้แทนผู้ปกครองผู้แทนครูผู้แทนองค์กรชุมชนผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้แทนศิษย์เก่าผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานรวมประชากรทั้งสิ้น 939 คน

กล่าวโดยสรุปว่า สภาพพื้นที่ศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีขอบข่ายงานรับผิดชอบ การบริหารจัดการศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากรด้านการบริหารงานงบประมาณและด้านการบริหารงานงานบริหารทั่วไป โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ควบคุม ส่งเสริมสนับสนุนให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานในหน้าที่ตามนโยบาย และกฎเกณฑ์กำหนด เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้หลายเรื่องดังนี้

เขาวินี แก้วตาปี ได้วิจัยเรื่อง สภาพและความต้องการของโรงเรียนที่จะให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษพบว่าผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษมีความคิดเห็นต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับน้อยและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ยกเว้นงานด้านกิจการนักเรียนและงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนซึ่งมีส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ยกเว้นงานด้านกิจการนักเรียนและงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนซึ่งมี

ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางมีความคิดเห็นต่อความต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก³⁹

ชูวิทย์ พิทักษ์พรพลก ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานีพบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานีและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานีโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุมากที่สุดรองลงมาเป็นด้านวิชาการด้านกิจการนักเรียนและด้านบริหารงานบุคลากรสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานีและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานีและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับสูงสุดดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการได้แก่สนับสนุนงบประมาณค่าใช้จ่ายวัสดุครุภัณฑ์ในการจัดอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร
2. ด้านการบริหารงานบุคลากรได้แก่ส่งเสริมให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน
3. ด้านการบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุได้แก่จัดหาครุภัณฑ์และอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานของโรงเรียน⁴⁰

ศรีอัมพร ทองสืบสาย ได้วิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดอำนาจเจริญพบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ

³⁹เซาวณี แก้วดาปี, “การศึกษาสภาพและความต้องการของโรงเรียนที่จะให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ”, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี), 2543, 137 หน้า.

⁴⁰ชูวิทย์ พิทักษ์พรพลก, “ความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี”, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี), 2544, 117 หน้า.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดอำนาจเจริญในด้านการวางแผนการดำเนินงานตามแผนและการประเมินผลอยู่ในระดับมากทุกด้านสำหรับรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนคือการวางแผนการดำเนินงานตามแผนและการประเมินผล⁴¹

อำนาจ มีศรี ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษพบว่าสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่ามีความคิดเห็นต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในเขตบริหารสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01⁴²

สุรีย พูลทอง ได้วิจัยเรื่อง บทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่าระดับบทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

⁴¹ ศรีอัมพร ทองสีบสาย, “การนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดอำนาจเจริญ”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี), 2545, 124 หน้า.

⁴² อำนาจ มีศรี, “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี), 2548, 97 หน้า.

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและผลการเปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 ตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา จำนวน และสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏ ดังนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 คณะกรรมการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 คณะกรรมการที่มีจำนวนต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 และคณะกรรมการที่มีสถานภาพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 และปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 ผู้วิจัยได้ประมวลข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ โดยสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 10 คน และนำเสนอข้อมูลในลักษณะการบรรยายสรุป โดยวิเคราะห์ภาพรวมเป็นรายด้านดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ ทำความเข้าใจและกำหนดแนวทางปฏิบัติร่วมกันให้ชัดเจน ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมน้อย ได้เสนอแนะว่า ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมปฏิบัติในทุก ๆ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามระเบียบที่กำหนดไว้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ พบว่า สถานศึกษาไม่ค่อยเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามาทำหน้าที่ในการดำเนินงาน ได้เสนอแนะว่า ควรสรรหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถหลากหลายอาชีพ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ด้านการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไข พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ได้

เสนอแนะว่า สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมให้มากและสถานศึกษาควรจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อร่วมกันปรับปรุงแก้ไข⁴³

เบญจรงค์ แสงสุกวาว ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมและรายด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมากและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปไม่แตกต่างกัน⁴⁴

อับดุลเลาะ อีหะโละ ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะลา เขต 1 พบว่าการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะลา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากและผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะลา เขต 1 ที่มีอายุ วุฒิการศึกษา

⁴³ สุริย์ พูลทอง, “ศึกษายาทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3,” *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันมหาวิทยาลัยทักษิณ), 2551, 86 หน้า.

⁴⁴ เบญจรงค์ แสงสุกวาว, “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี), 2551, 129 หน้า.

สถานภาพและขนาดโรงเรียนต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 ที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมากกว่าอายุ 40 ปี ขึ้นไป คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 ที่มีวุฒิการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายมีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมากกว่าวุฒิการศึกษาประถมศึกษาและปริญญาตรีขึ้นไป คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 ที่มีสถานภาพเป็นบุคคลภายในโรงเรียนมีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมากกว่าบุคคลภายนอกโรงเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 ของโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่⁴⁵

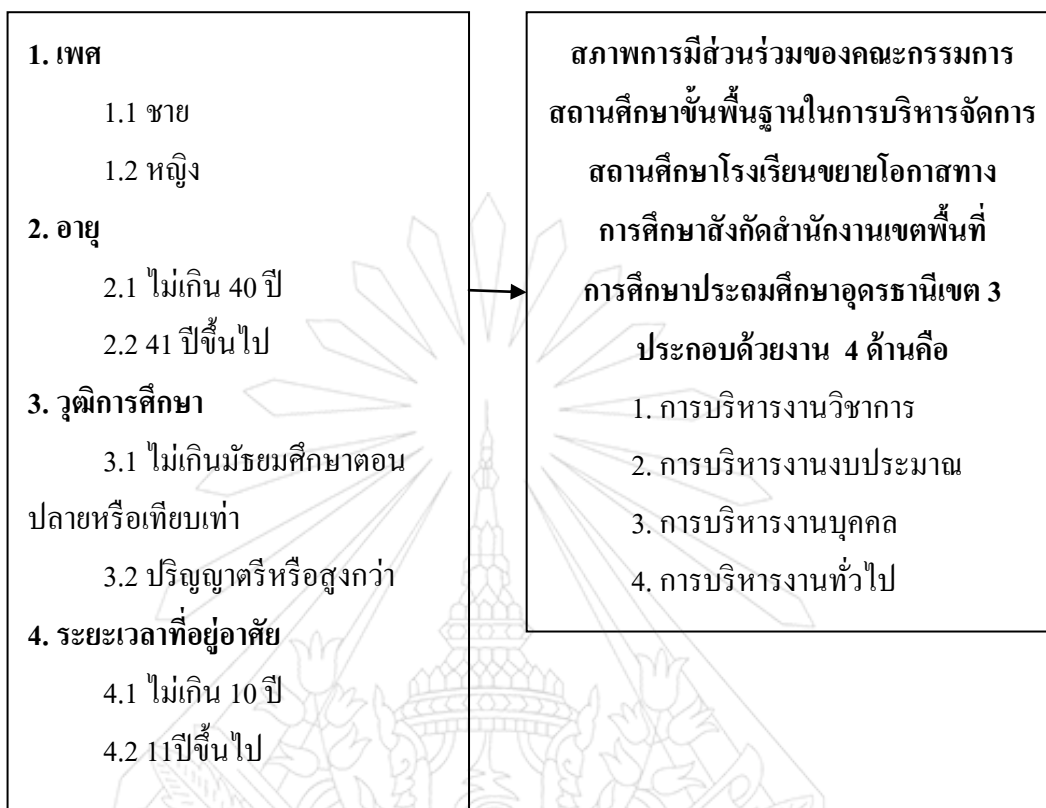
2.7 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษากำหนดกรอบแนวคิดการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 โดยศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ. 2543 สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังแผนภาพที่ 2.2

⁴⁵ อับดุลละอะ อีหะโละ, “การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา), 2552, 116 หน้า.

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

แผนภาพที่ 2.2 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 62 โรงเรียนๆละ 15 คนและมี 1 โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คนซึ่งประกอบไปด้วยประธานกรรมการผู้แทนผู้ปกครองผู้แทนครูผู้แทนองค์กรชุมชนผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้แทนศิษย์เก่าผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานรวมประชากรทั้งสิ้น 939 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต3ปีการศึกษา 2556 จำนวน 62 โรงเรียนๆละ 15 คนและมี 1 โรงเรียนที่

เป็นโรงเรียนขนาดเล็กมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan¹ โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายได้จำนวน 269 คน

สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจำแนกสัดส่วนของแต่ละอำเภอแล้วจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายได้กลุ่มตัวอย่างตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3	คณะกรรมการ สถานศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง
อำเภอหนองหาน	270	77
อำเภอบ้านดุง	384	110
อำเภอไชวาน	90	26
อำเภอพิบูลย์รักษ์	90	26
อำเภอทุ่งฝน	60	17
อำเภอกุมภวาปี	45	13
รวม	939	269

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการการบริหารงานงบประมาณการบริหารงานบุคลากรและการบริหารงานทั่วไปรวมจำนวนทั้งหมด 60 ข้อเป็นคำถามแบบมาตราส่วน

¹บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2545), หน้า 43-46.

ประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับตามวิธีคิดของลิเคิร์ต (Likert Type) โดยค่าแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมาก
- 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

3.3 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

3.3.1. ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีหลักการทำงานของงานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการบริหารงานการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางและขอบเขตในการสร้างแบบสอบถาม

3.3.2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยจากการประมวลความรู้และข้อมูลที่ศึกษาในเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมากำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของเครื่องมือแล้วร่างเครื่องมือให้ครอบคลุมขอบข่ายงานบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 4 ด้านคือการบริหารงานวิชาการการบริหารงานงบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป

3.3.3. นำร่างเครื่องมือที่สร้างเสร็จเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและขอรับความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงสร้างเป็นแบบสอบถาม

3.3.4. นำร่างแบบสอบถามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมชัดเจนทางภาษามีค่า IOC เท่ากับ 1

3.3.5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิหลังจากนั้นนำไปปรึกษากับคณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์จัดพิมพ์แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 จำนวน 250 คนแล้วนำผลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ Cronbrach ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 ค่าความเชื่อมั่นด้านวิชาการเท่ากับ 0.77 ค่าความเชื่อมั่นด้านงบประมาณเท่ากับ 0.77 ค่าความเชื่อมั่นด้านบุคคลเท่ากับ 0.72 ค่าความเชื่อมั่นด้านบริหารทั่วไปเท่ากับ 0.90

3.3.6. ดำเนินการปรับปรุงแบบสอบถามภายใต้การแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์จัดพิมพ์ให้เป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้เพื่อเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.4.1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสานถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 เพื่อขอความร่วมมือไปยังคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต3และหนังสือขอความร่วมมือจากผู้วิจัยเอง ขอความอนุเคราะห์เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.4.3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และนัดหมายวัน เวลาขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จำนวน 269 ฉบับและรวบรวมมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อให้ได้ค่าสถิติจากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามดังนี้

3.5.1. วิเคราะห์แบบสอบถามที่สร้างและพัฒนาขึ้นเมื่อนำไปทดลองใช้แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach

3.5.2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาร้อยละ (Percentage) พร้อมทั้งเสนอตารางประกอบคำบรรยาย

3.5.3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.4. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต

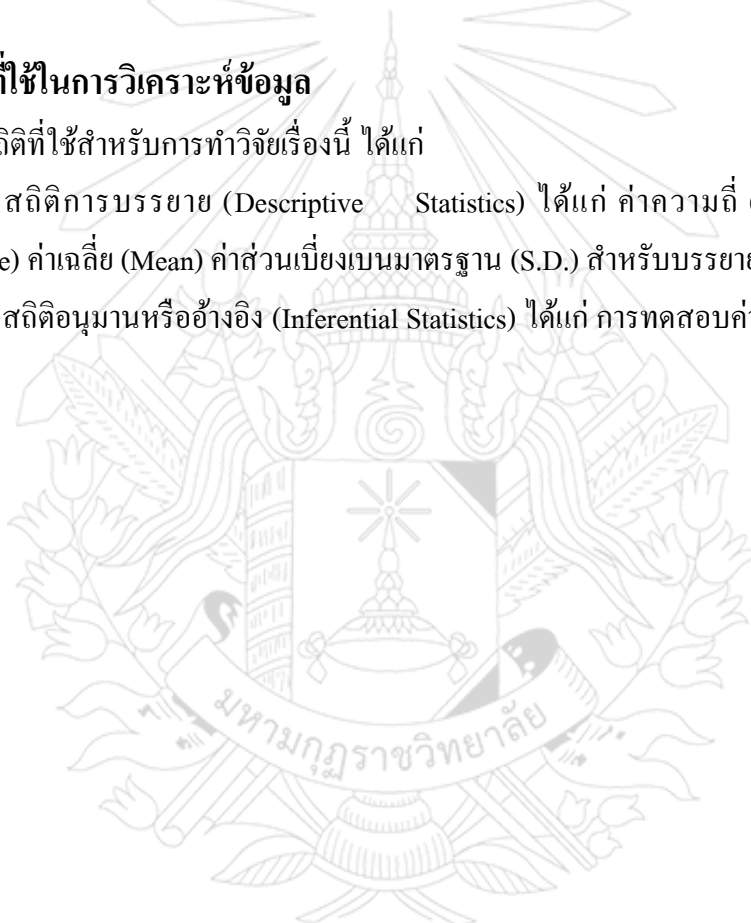
3 จำแนกตามตัวแปรเพศอายุและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาโดยการทดสอบค่า t จำแนกตามตัวแปรการแปรผลค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ โดยพิจารณาจากช่วงคะแนนตามเกณฑ์การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ซึ่งใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ ดังนี้

4.51 - 5.00	ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ	มากที่สุด
3.51 - 4.50	ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ	มาก
2.51 - 3.50	ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ	ปานกลาง
1.51 - 2.50	ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ	น้อย
1.00 - 1.50	ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้สำหรับการทำวิจัยเรื่องนี้ ได้แก่

1. สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไป
2. สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที่ (t – test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 และเพื่อเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลและด้านบริหารงานทั่วไป เปรียบเทียบจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษาและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 รวมทั้งสิ้น 939 คน ผู้วิจัยได้ใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) เพื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 269 คนและเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีการกระจายไปตามสัดส่วนของประชากรในสถานศึกษาแต่ละขนาด ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสถานภาพ แล้วนำแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วน ตามที่ตั้งไว้ โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ผลการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
N	แทน	จำนวนประชากร
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F-distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.2 ผลการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 269 คนได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 269 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา

ข้อมูลสถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	161	59.85
หญิง	108	40.15
2. อายุ		
ไม่เกิน 40 ปี	140	52.04
41 ปีขึ้นไป	129	47.96
3. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	181	67.29
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	88	32.71
4. ระยะเวลาที่อาศัย		
ไม่เกิน 10 ปี	97	36.06
11 ปีขึ้นไป	172	63.94

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 269 คน เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เป็นเพศชาย (ร้อยละ 59.85) มากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 40.15) และเมื่อจำแนกตามอายุพบว่า มีอายุไม่เกิน 40 ปี (ร้อยละ 52.04) มากกว่าอายุ 41 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 47.96) และเมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 67.29) มากกว่าการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ร้อยละ 32.71) และเมื่อจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา พบว่า อาศัยอยู่ไม่เกิน 10 ปี (ร้อยละ 36.06) มากกว่าอาศัยอยู่ 11 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 63.94)

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลและด้านบริหารงานทั่วไป เปรียบเทียบจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษาและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วนได้แก่ 1) ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยายปรากฏดังตารางต่อไปนี้

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลและด้านบริหารงานทั่วไป ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

4.3.1.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการในส่วนนี้เป็นผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายด้าน ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการ

ที่	ด้านบริหารงานวิชาการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	มีส่วนร่วมจัดทำสารระของหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของท้องถิ่น	3.50	0.60	ปานกลาง
2	มีส่วนร่วมเสนอแนะการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้	3.38	0.58	ปานกลาง
3	มีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา	4.44	0.70	มาก
4	มีส่วนร่วมในการแสวงหาทรัพยากรภายนอกมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษา	3.27	0.50	ปานกลาง
5	มีส่วนร่วมปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา	3.83	0.37	มาก

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3
 ด้านบริหารงานวิชาการ (ต่อ)

ที่	ด้านบริหารงานวิชาการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
6	มีส่วนร่วมในการจัดหาอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.39	0.58	ปานกลาง
7	กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	3.39	1.33	ปานกลาง
8	สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	3.49	0.63	ปานกลาง
9	มีส่วนร่วมกำหนดระบบการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษา	4.41	0.78	มาก
10	มีส่วนร่วมกำกับติดตามการปฏิบัติงานและประเมินผลงานวิชาการ	3.49	0.56	ปานกลาง
11	มีส่วนร่วมประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	3.26	1.23	ปานกลาง
12	มีส่วนร่วมส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	4.89	0.31	มากที่สุด
13	มีส่วนร่วมวางแผนในการพัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษา	3.83	0.37	มาก
14	มีส่วนร่วมสนับสนุนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา	4.41	0.78	มาก
15	มีส่วนร่วมรับรองรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเมื่อสิ้นปีการศึกษา	3.49	0.56	ปานกลาง
รวม		3.76	0.16	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางกับมาก

มีข้อสังเกตว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมีส่วนร่วมส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{x}= 4.89$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีส่วนร่วมประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{x}= 3.26$)

4.3.1.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในในส่วนนี้เป็นผลการวิเคราะห์โดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) รายข้อ ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการจำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{x}	S.D.	t-test	Sig.
ชาย	161	3.74	0.15	-2.02*	0.04
หญิง	108	3.78	0.16		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารงานวิชาการจำแนกตามเพศมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพศหญิงมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านวิชาการ มากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพศชาย

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการจำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig.
ไม่เกิน 40 ปี	140	3.82	0.16	6.26*	0.03
41 ปีขึ้นไป	129	3.70	0.13		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารงานวิชาการจำแนกตามอายุ มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านวิชาการ มากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการจำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig.
ต่ำกว่าปริญญาตรี	181	3.80	0.15	7.22**	0.01
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	88	3.67	0.13		

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารงานวิชาการจำแนกตามวุฒิการศึกษา มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านวิชาการ มากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา

ระยะเวลาที่อาศัย	n	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig.
ไม่เกิน 10 ปี	97	3.68	0.14	-6.49**	0.00
11 ปีขึ้นไป	172	3.81	0.15		

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารงานวิชาการจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา 11 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านวิชาการ มากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาไม่เกิน 10 ปี

4.3.1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 ด้านบริหารงานงบประมาณในส่วนนี้เป็นผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายด้าน ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานงบประมาณ

ที่	ด้านบริหารงานงบประมาณ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	พิจารณาเห็นชอบแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา	3.25	0.43	ปานกลาง
2	มีส่วนร่วมวางแผนการจัดตั้งและใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา	2.81	0.42	ปานกลาง
3	ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา	2.80	0.39	ปานกลาง
4	รับทราบรายงานผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของสถานศึกษา	3.41	0.49	ปานกลาง
5	มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางในการแสวงหาทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.25	0.43	ปานกลาง
6	ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆเพื่อความร่วมมือในการพัฒนาสถานศึกษา	4.04	0.55	มาก
7	ตรวจสอบความถูกต้องของการจัดทำบัญชีทะเบียนทางการเงิน	2.83	0.37	ปานกลาง
8	ร่วมจัดทำระเบียบการใช้ทรัพย์สินที่เกิดจากการจัดหาของสถานศึกษา	3.16	0.52	ปานกลาง
9	พิจารณาเห็นชอบแผนการจัดหาพัสดุของสถานศึกษา	3.74	0.44	มาก
10	มีส่วนร่วมจัดหาพัสดุครุภัณฑ์ให้แก่สถานศึกษา	3.23	0.42	ปานกลาง
11	ตรวจสอบและบำรุงพัสดุของสถานศึกษา	2.86	0.39	ปานกลาง
รวม		3.21	0.17	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางกับมาก

มีข้อสังเกตว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆเพื่อความร่วมมือในการพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.04$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา ($\bar{x} = 2.80$)

4.3.1.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในในส่วนนี้เป็นผลการวิเคราะห์โดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) รายข้อ ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงาน งบประมาณจำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig.
ชาย	161	3.21	0.16	-0.12	0.31
หญิง	108	3.21	0.17		

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารงานงบประมาณจำแนกตามเพศมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพศชายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านบริหารงานงบประมาณเท่ากับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพศหญิง

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานงบประมาณ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig.
ไม่เกิน 40 ปี	140	3.22	0.16	0.77	0.40
41 ปีขึ้นไป	129	3.20	0.17		

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ด้านบริหารงานงบประมาณจำแนกตามอายุมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอายุไม่เกิน 40 ปีมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านบริหารงานงบประมาณมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอายุ 41 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานงบประมาณ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig.
ต่ำกว่าปริญญาตรี	181	3.21	0.17	-0.50	0.82
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	88	3.22	0.17		

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ด้านบริหารงานงบประมาณจำแนกตามวุฒิการศึกษา มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่ามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านบริหารงานงบประมาณมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒិการศึกษต่ำกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานงบประมาณ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา

ระยะเวลาที่อาศัย	n	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig.
ไม่เกิน 10 ปี	97	3.22	0.17	0.47	0.67
11 ปีขึ้นไป	172	3.21	0.16		

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ด้านบริหารงานงบประมาณ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาไม่เกิน 10 ปีมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านบริหารงานงบประมาณมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา 11 ปีขึ้นไป

4.3.1.3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 ด้านบริหารงานบุคคลในส่วนนี้เป็นผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายด้าน ดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานบุคคล

ที่	ด้านบริหารงานบุคคล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	พิจารณาแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา	2.97	0.18	ปานกลาง
2	พิจารณามอบหมายงานตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ให้กับบุคลากรทุกคน	2.80	0.43	ปานกลาง
3	พิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบรรจุแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานในตำแหน่งอัตรากำลังประจำหรืออัตรากำลังชั่วคราวของสถานศึกษา	2.88	0.32	ปานกลาง
4	ส่งเสริมโรงเรียนให้พัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง	3.82	0.38	มาก
5	มีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาบุคลากร	2.91	0.32	ปานกลาง
6	ให้การสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร	2.96	0.44	ปานกลาง
7	มีส่วนร่วมดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนบุคลากรในสถานศึกษา	2.62	0.48	ปานกลาง
8	มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนในการเสริมสร้างวินัยและจรรยาบรรณของบุคลากรในสถานศึกษา	3.84	0.37	มาก
9	พิจารณาเห็นชอบการลงโทษทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่กระทำผิด	3.02	0.34	ปานกลาง
10	มีส่วนร่วมการส่งเสริมครูและบุคลากรให้มีขวัญและกำลังใจในการพัฒนาการศึกษา	3.22	0.41	ปานกลาง
11	ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์และการร้องทุกข์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อเขตพื้นที่การศึกษา	3.08	0.39	ปานกลาง
12	สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.78	0.41	มาก

ตารางที่ 4.12 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานบุคคล (ต่อ)

ที่	ด้านบริหารงานบุคคล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
13	ดูแลให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้ตามที่กฎหมายกำหนด	2.93	0.26	ปานกลาง
14	ร่วมวางแผนในการระดมทรัพยากรบุคคลากรในท้องถิ่นเข้ามาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษา	3.71	0.45	มาก
	รวม	3.18	0.11	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางกับมาก

มีข้อสังเกตว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนในการเสริมสร้างวินัยและจรรยาบรรณของบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.84$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือมีส่วนร่วมดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.62$)

4.3.1.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในในส่วนนี้เป็นผลการวิเคราะห์โดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) รายข้อ ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานบุคคลจำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig.
ชาย	161	3.17	0.10	-1.01	0.24
หญิง	108	3.18	0.11		

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ด้านบริหารงานบุคคลจำแนกตามเพศมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพศหญิง มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านบริหารงานบุคคลมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพศชาย

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานบุคคล จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig.
ไม่เกิน 40 ปี	140	3.18	0.11	0.46	0.61
41 ปีขึ้นไป	129	3.17	0.11		

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ด้านบริหารงานบุคคลจำแนกตามอายุ มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุไม่เกิน 40 ปีมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านบริหารงานบุคคลมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานบุคคลจำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig.
ต่ำกว่าปริญญาตรี	181	3.18	0.11	0.36	0.59
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	88	3.17	0.11		

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ด้านบริหารงานบุคคลจำแนกตามวุฒิการศึกษามีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านบริหารงานบุคคลมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานบุคคลจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา

ระยะเวลาที่อาศัย	n	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig.
ไม่เกิน 10 ปี	97	3.18	0.11	0.94	0.91
11 ปีขึ้นไป	172	3.17	0.11		

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ด้านบริหารงานบุคคลจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาไม่เกิน 10 ปีมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านบริหารงานบุคคลมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา 11 ปีขึ้นไป

4.3.1.4 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 ด้านบริหารงานทั่วไปในส่วนนี้เป็นผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ราชด้าน ดังแสดงในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานทั่วไป

ที่	ด้านบริหารงานทั่วไป	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	สนับสนุนการพัฒนาาระบบสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน	3.50	0.60	ปานกลาง
2	ร่วมจัดทำให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	3.86	0.87	มาก
3	ร่วมจัดทำและให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	4.87	0.33	มากที่สุด
4	มีส่วนร่วมคิดวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของสถานศึกษา	4.36	0.48	มาก
5	กำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	4.64	0.48	มากที่สุด
6	มีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	4.81	0.39	มากที่สุด
7	มีส่วนร่วมเสนอแนะกำหนดโครงการการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	3.86	0.87	มาก
8	ร่วมจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	4.74	0.44	มากที่สุด
9	ร่วมดำเนินงานตามมติของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา	4.44	0.70	มาก
10	ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดสำมะโนนักเรียน	3.27	0.50	ปานกลาง
11	พิจารณาเห็นชอบแผนการรับนักเรียนในแต่ละปีการศึกษา	3.38	0.58	ปานกลาง
12	ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพิทักษ์สิทธิเด็กดูแลเด็กพิการเด็กด้อยโอกาส	3.26	1.23	ปานกลาง
13	มีส่วนร่วมสร้างความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นๆเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา	3.83	0.37	ปานกลาง
14	สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	4.81	0.39	มากที่สุด
15	พิจารณาเห็นชอบแผนการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาของสถานศึกษา	3.38	0.58	ปานกลาง

ตารางที่ 4.17 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานทั่วไป (ต่อ)

ที่	ด้านบริหารงานทั่วไป	\bar{X}	S.D.	แปลผล
16	ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาแก่เด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	3.86	0.87	มาก
17	สนับสนุนการจัดตั้งอำนวยการควบคุมดูแลผู้มาติดต่อราชการ	4.87	0.33	มากที่สุด
18	สนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน	4.89	0.31	มากที่สุด
19	พิจารณาเห็นชอบแนวปฏิบัติในการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียน	3.86	0.87	มาก
20	มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบควบคุมภายในของสถานศึกษา	4.44	0.70	มาก
รวม		4.14	0.19	มาก

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากกับมากที่สุด

มีข้อสังเกตว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมีส่วนสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ($\bar{X}=4.89$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือมีส่วนร่วมส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพิทักษ์สิทธิเด็กดูแลเด็กพิการเด็กด้อยโอกาส ($\bar{X}=3.26$)

4.3.1.4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในในส่วนนี้เป็นผลการวิเคราะห์โดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) รายข้อ ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานทั่วไปจำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig.
ชาย	161	4.10	0.21	-4.51**	0.00
หญิง	108	4.20	0.15		

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารงานทั่วไป จำแนกตามเพศ มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพศหญิงมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านบริหารงานทั่วไป มากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพศชาย

ตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานทั่วไป จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig.
ไม่เกิน 40 ปี	140	4.20	0.20	5.32**	0.00
41 ปีขึ้นไป	129	4.08	0.16		

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารงานทั่วไป จำแนกตามอายุ มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาด้านบริหารงานทั่วไป มากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานทั่วไปจำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig.
ต่ำกว่าปริญญาตรี	181	4.17	0.19	4.01**	0.00
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	88	4.07	0.19		

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารงานทั่วไป จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาด้านบริหารงานทั่วไป มากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า

ตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานทั่วไปจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา

ระยะเวลาที่อาศัย	n	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig.
ไม่เกิน 10 ปี	97	4.06	0.17	-5.42**	0.00
11 ปีขึ้นไป	172	4.19	0.19		

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารงานทั่วไป จำแนกจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา 11 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาด้านบริหารงานทั่วไป มากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาไม่เกิน 10 ปี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 และเพื่อเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลและด้านบริหารงานทั่วไป เปรียบเทียบจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษาและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 939 คน ผู้วิจัยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) เพื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 269 คนและเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีการกระจายไปตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละโรงเรียนผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสถานภาพคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วเทียบสัดส่วนตามอำเภอ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ตามขอบข่ายการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้านคือ การบริหารงานวิชาการการบริหารงานงบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะเครื่องมือเป็นแนวตรวจสอบรายการ (check list) ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา มี 4 ด้าน คือการบริหารจัดการด้านวิชาการการบริหารจัดการด้านงบประมาณการบริหารจัดการด้านการบริหารงานบุคคลและการบริหารจัดการด้านการบริหารงานทั่วไปลักษณะเครื่องมือโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ Cronbrach ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อแปรผลการวิเคราะห์ครั้งนี้คือตรวจสอบความสมบรูณ์ของแบบสอบถามแล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบ ตารางประกอบคำบรรยายและข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปคือ โปรแกรม SPSS for windows (Statistical Package for Social Science) หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมและรายด้าน แล้วนำเสนอในรูปแบบ ตารางประกอบคำบรรยายแล้ววิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยใช้ทดสอบสมมุติฐาน $t - test$ (Independent Samples) ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยข้อมูลตามรายละเอียดในแต่ละส่วนต่อไปนี้

5.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามเพศส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 59.85 และเป็นเพศหญิง จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 40.15 จำแนกตามอายุส่วนใหญ่อายุไม่เกิน 40 ปี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 52.04 และอายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 47.96 จำแนกตามวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 67.29 และวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปหรือสูงกว่า จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 32.71 จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาส่วนใหญ่ 11 ปี ขึ้นไป จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 63.94 และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาไม่เกิน 10 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 36.06

5.1.2 สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 และการเปรียบเทียบจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา

จากผลการวิจัยเรื่อง สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 สามารถสรุปผลการวิจัยโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ด้าน ได้ ดังนี้

1. ด้านบริหารงานวิชาการ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด มากและปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมีส่วนร่วมส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในรองลงมาคือมีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายการพัฒนาวิชาการของสถานศึกษาและมีส่วนร่วมกำหนดระบบการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษาตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการมีส่วนร่วมประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่เป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านการบริหารงานวิชาการ เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษาและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาพบว่าโดยรวมแตกต่างกัน

2. ด้านบริหารงานงบประมาณ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อความร่วมมือในการพัฒนาสถานศึกษารองลงมา คือพิจารณาเห็นชอบแผนการจัดหาวัสดุของสถานศึกษา และรับทราบรายงานผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของสถานศึกษาตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่เป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้าน

บริหารงานงบประมาณเมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษาและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการ สถานศึกษาพบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ด้านบริหารงานบุคคล

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากและปานกลางโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนในการเสริมสร้างวินัยและจรรยาบรรณของบุคลากรในสถานศึกษา รองลงมา คือส่งเสริมโรงเรียนให้พัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือมีส่วนร่วมดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนบุคลากรในสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่เป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานบุคคลเมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษาและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการ สถานศึกษาพบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. ด้านบริหารงานทั่วไป

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด มากและปานกลางโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน รองลงมาคือร่วมจัดทำและให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาและสนับสนุนการจัดตั้งอำนาจความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อราชการตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพิทักษ์สิทธิเด็กดูแลเด็กพิการเด็กด้อยโอกาส

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่เป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านบริหารงานทั่วไปเมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษาและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการ สถานศึกษาพบว่าโดยรวมแตกต่างกัน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้อภิปรายผลจากการศึกษาตามกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบริหารงานวิชาการ

ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานด้านบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย **ศรีอัมพร ทองสืบสาย** ซึ่งได้ศึกษาการนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการวางแผนการดำเนินงานตามแผนและการประเมินผลอยู่ในระดับมากทุกด้านและมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนคือการวางแผนการดำเนินงานตามแผนและการประเมินผล

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามเพศ ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีเพศแตกต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาแตกต่างกัน อาจมีสาเหตุมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีเพศต่างกันมีความเด็ดขาดในการตัดสินใจและการอุทิศตน เสียสละตนเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยความสมัครใจให้ดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้แล้วนำผลที่ได้มาประเมินร่วมกันแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **ทัศนยา แสงศักดิ์** ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมเป็นการที่บุคคลหรือหลายคนเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยความสมัครใจเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจเป็นการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้แล้วนำผลที่ได้มาประเมินร่วมกันซึ่งความพยายามนั้นอยู่นอกเหนือการควบคุมและกฎเกณฑ์ทางสังคม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของกลุ่มเป็นหลักซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **ศรีอัมพร ทองสืบสาย** ได้ศึกษาการนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดอำนาจเจริญพบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดอำนาจเจริญในด้านการวางแผนการดำเนินงานตามแผน

และการประเมินผลอยู่ในระดับมากทุกด้านสำหรับรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนคือการวางแผนการดำเนินงานตามแผนและการประเมินผล

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามอายุ ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุแตกต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาแตกต่างกัน อาจมีสาเหตุมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกันมีการยอมรับนับถือแตกต่างกันและอาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้การยอมรับในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาผู้ร่วมงานและบุคคลอื่นๆ ซึ่งถ้าหากไม่ได้รับการยอมรับนับถือก็จะทำให้เกิดการไม่ยอมรับซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **ธีรรัชย์ ภากรการ** กล่าวว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาด้านการยอมรับหรือเห็นด้วยกับความสำเร็จ การได้รับการชมเชย ยกย่อง ชื่นชม เชื่อถือ ไว้วางใจในผลงานหรือการดำเนินงานจากผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลอื่นๆ ซึ่งถ้าหากไม่ได้รับการยอมรับนับถือก็จะทำให้เกิดการไม่ยอมรับ การได้รับคำตำหนิติเตียน หรือการกล่าวโทษ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **พนัส หันนาคินทร์** กล่าวว่า ความต้องการทางด้านการมีชื่อเสียงโดยทั่วไปความต้องการนี้ได้รวมเอาความรู้สึกส่วนตัวในความสำเร็จและการตระหนักหรือการได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่นในแง่ของหลักการบุคคลที่ต้องการให้บุคคลอื่นยอมรับความสามารถของพวกเขาคนมักจะให้ความสนใจเกี่ยวกับความสำเร็จชื่อเสียงความมีเกียรติโอกาสต่างๆที่จะทำให้พวกเขาได้รับการส่งเสริมสนับสนุนบุคคลที่มีความต้องการในเรื่องความเป็นเลิศความเชี่ยวชาญ ในการแก้ไขได้รับการส่งเสริมสนับสนุนบุคคลที่มีความต้องการในเรื่องความเป็นเลิศ ความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหาต่างๆรวมทั้งการมีความต้องการในเรื่องทักษะหรือความชำนาญและความต้องการในเรื่องความเป็นอิสระ

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาแตกต่างกัน อาจมีสาเหตุมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันจะมีความรู้ความสามารถที่ไม่เท่ากันและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตัดสินใจแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **อับดุลเลาะ อีหะโละ** ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 พบว่าการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากและผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะเวลา เขต 1 ที่มีอายุ วุฒิกการศึกษา สถานภาพและขนาดโรงเรียนต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 โดยคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะเวลา เขต 1 ที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีระดับ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมากกว่าอายุ 40 ปี ขึ้นไป คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะเวลา เขต 1 ที่มีวุฒิกศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายมี ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมากกว่าวุฒิกศึกษาประถมศึกษาและปริญญาตรีขึ้นไป

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ระยะเวลาอาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาแตกต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาแตกต่างกัน อาจมีสาเหตุมาจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตบริการสถานศึกษาต่างกันมีความ ตระหนักถึงการศึกษากายในชุมชนและความสัมพันธ์ของชุมชน การแบ่งกลุ่มของผู้ปกครอง พร้อม ทั้งสภาพการเป็นอยู่ภายในชุมชน ความผูกพันกับสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **อำนาจ มีศรี** ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษพบว่าสภาพการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาศรีสะเกษตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีส่วน ร่วมอยู่ในระดับมากและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อ สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกันมีความ คิดเห็นสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกันมีความ คิดเห็นต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิกศึกษาไม่ เกินมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่ามีความคิดเห็นต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิกศึกษาปริญญา ตรีหรือสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระยะเวลา อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ.01

2. ด้านบริหารงานงบประมาณ

ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานด้านบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการดูแลผลประโยชน์ในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพของงบประมาณการจัดระบบสวัสดิการเพื่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กล่าวคือ การจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาแต่เดิมจนถึงปัจจุบันนี้เป็นการจัดสรรให้กับหน่วยงานที่จัดการศึกษาตามแผนงาน โครงการและหมวดเงิน ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้จัดสรรแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเหมาะสมและเท่าเทียมกัน โดยจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนทั่วไป มิใช่รายหมวดเหมือนเดิม และยังกำหนดไว้ด้วยว่าให้จัดเงินสมทบแก่ ผู้เรียนที่มีความจำเป็นพิเศษ ตลอดจนจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กรต่างๆ ในสังคมอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่าการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัวโปร่งใสตรวจสอบได้ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานมีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษารวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียนการบริหารงบประมาณ เป็นการจัดการ ดำเนินการใช้จ่ายเงินงบประมาณที่ได้รับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ถูกต้องตามระเบียบ ทันเวลา หรือเหตุการณ์ ระบบการบริหารงบประมาณ เดิมมีสาระเพียงการจัดทำบัญชีในการแสดงรายรับรายจ่ายของรัฐบาลที่เสนอต่อสภาเท่านั้น ต่อมาได้วิวัฒนาการขึ้นมาเป็นลำดับ

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามเพศ ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีเพศแตกต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน อาจมีสาเหตุมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพศหญิงและเพศชายมีส่วนร่วมนำผลการวิเคราะห์มาวางแผนพัฒนาการดำเนินงานติดตามประเมินผลมีส่วนร่วมเผยแพร่ผลการดำเนินงานตาม โครงการ

ต่างๆรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาโดยเท่าเทียมกันซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์** ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมเป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่างๆโดยอาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือกระบวนการบริหารซึ่งประสิทธิผลขององค์การขึ้นอยู่กับการรวมพลังของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์การนั้นในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมายวิธีการหนึ่งในการรวมพลังความคิดสติปัญญาคือการให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์การนั้นบุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการหรือปฏิบัติภารกิจเป็นผลให้บุคคลนั้นมีความผูกพันต่อกิจกรรมและองค์การในที่สุดซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **ทัศนาศาสตร์** ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมเป็นการที่บุคคลหรือหลายคนเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยความสมัครใจเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจเป็นการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้แล้วนำผลที่ได้มาประเมินร่วมกันซึ่งความพยายามนั้นอยู่นอกเหนือการควบคุมและกฎเกณฑ์ทางสังคมโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของกลุ่มเป็นหลัก

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามอายุ ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุแตกต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน อาจมีสาเหตุมาจากจัดการทางการเงิน 7 ด้านคือการวางแผนงบประมาณการกำหนดผลผลิตและคำนวณต้นทุนการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้างการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานการบริหารสินทรัพย์และการตรวจสอบภายในในทุกขั้นตอนจะต้องใช้หลักการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งอายุที่แตกต่างกันของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละวัยสามารถดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆได้เป็นอย่างดีซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **เมตต์ เมตต์การุณจิต** ที่ศึกษาพบว่ากรรมการศึกษาโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมามีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการในการพัฒนาโรงเรียนและกิจกรรมอื่นๆได้แก่โครงการจัดหาน้ำดื่มโครงการจัดทำสวนหย่อมโครงการจัดหาทุนการศึกษาโครงการจัดทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดหาเงินกำลังคน/แหล่งงานและมีส่วนร่วมในการจัดสรรเงินและวัสดุอุปกรณ์ให้แก่โรงเรียนอยู่ระดับมากส่วนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้แก่โรงเรียนอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **ชูชาติ พ่วงสมจิตร** ที่พบว่าชุมชนมีส่วนร่วมในการบริจาควัสดุสิ่งของให้กับโรงเรียนมากที่สุดในช่วงที่โรงเรียนมีกิจกรรมสำคัญ

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาไม่แตกต่างกันอาจมีสาเหตุมาจาก คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันไม่ได้แสดง

ความสามารถโดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้เปิดโอกาสในการบริหารจัดการด้านการบริหารงานงบประมาณเต็มความรู้ความสามารถของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์** กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน การศึกษาระดับความพึงพอใจในการทำงานนั้นมีงานวิจัยบางแห่งพบว่าการศึกษาไม่แสดงถึงความแตกต่างระหว่างความพึงพอใจในการทำงานแต่มีจะขึ้นอยู่กับงานที่ทำว่าเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของเขาหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **พนัส หันนาคินทร์** กล่าวว่า ความต้องการทางด้านการมีชื่อเสียงโดยทั่วไปความต้องการนี้ได้รวมเอาความรู้สึกส่วนตัวในความสำเร็จและการตระหนักหรือการได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่นในแง่ของหลักการบุคคลที่ต้องการให้บุคคลอื่นยอมรับความสามารถของพวกตนมักจะให้ความสนใจเกี่ยวกับความสำเร็จชื่อเสียงความมีเกียรติโอกาสต่างๆที่จะทำให้พวกตนได้รับการส่งเสริมสนับสนุนบุคคลที่มีความต้องการในเรื่องความเป็นเลิศความเชี่ยวชาญ ในการแก้ไขได้รับการส่งเสริมสนับสนุนบุคคลที่มีความต้องการในเรื่องความเป็นเลิศ ความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหาต่างๆรวมทั้งการมีความต้องการในเรื่องทักษะหรือความชำนาญและความต้องการในเรื่องความเป็นอิสระ

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ระยะเวลาอาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาแตกต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน อาจมีสาเหตุมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ระยะเวลาอาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาต้องอยู่ร่วมกันทำงานในองค์กรเดียวกัน จำเป็นต้องปรับลักษณะนิสัย เจตคติของบุคคลเพื่อช่วยเป็นเครื่องผลักดันให้ปฏิบัติงานตามระเบียบรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบและมีความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **พัชรา แทนกลุ่ม** กล่าวว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาด้านความรับผิดชอบ คือภาระหรือพันธะผูกพันในการจะปฏิบัติหน้าที่การงานของผู้ร่วมงานให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กรเนื่องจากบุคคลต้องอยู่ร่วมกันทำงานในองค์กร จำเป็นต้องปรับลักษณะนิสัย เจตคติของบุคคลเพื่อช่วยเป็นเครื่องผลักดันให้ปฏิบัติงานตามระเบียบรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบและมีความซื่อสัตย์สุจริต คนที่มีความรับผิดชอบ จะทำให้การปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ และช่วยให้การทำงานร่วมกันเป็นไปด้วยความราบรื่น ความรับผิดชอบจึงเป็นภาระผูกพันที่ผู้นำต้องสร้างขึ้น เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **สุดพัชรา โพธิ์สวัสดิ์** ความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำใดๆทั้งที่ตนเองกระทำหรือผู้อื่นกระทำไม่ว่าสิ่งนั้นจะดีหรือไม่ จะสำเร็จหรือไม่ เช่น ความรับผิดชอบต่องานหรือหน้าที่ที่ต้อง

ปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงตามที่ได้รับมอบหมายหรือที่ได้กำหนดไว้ ไม่ว่าจะเล็กหรือผู้ใหญ่ควรมีความรับผิดชอบ ซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามวิวุฒิ และคุณวุฒิ

3. ด้านบริหารงานบุคคล

ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานด้านบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาร่วมกันเพื่อจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จและต้องร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานในสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พัชรภาพร ทวยสงฆ์ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน คือการที่บุคคลในองค์กรหรือต่างองค์กรได้ร่วมกันเพื่อจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จทั้งนี้การมีส่วนร่วมนั้นๆจะอยู่ในขั้นตอนใดๆก็ตามโดยขึ้นอยู่กับ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ ข้อจำกัดขององค์กรในแต่ละกระบวนการของการดำเนินการบริหารเป็นเกณฑ์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวิดา ชาราศรี สุทธิและวิบูลย์ ไทวณะบุตร การบริหารสถานศึกษาหมายถึงกิจกรรมต่างๆที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้านนับแต่บุคลิกภาพความรู้ความสามารถเจตคติพฤติกรรมคุณธรรมเพื่อมีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคมโดยกระบวนการต่างๆที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลและอาศัยทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่างๆอย่างเหมาะสมเพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามเพศ ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีเพศแตกต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน อาจมีสาเหตุมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งเพศชายและหญิงต่างให้ความสำคัญกับการบริหารงานบุคคลและได้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือกระบวนการบริหารซึ่งประสิทธิผลขององค์กรขึ้นอยู่กับความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรนั้นในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมายซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมเป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่างๆโดยอาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือกระบวนการบริหารซึ่งประสิทธิผลขององค์กรขึ้นอยู่กับความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรนั้นในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมายวิธีการหนึ่งในการรวมพลังความคิดสติปัญญาก็คือการให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์กรนั้น

บุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการหรือปฏิบัติการให้เป็นผลให้บุคคลนั้นมีความผูกพันต่อกิจกรรมและองค์กรในที่สุด

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามอายุ ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุแตกต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน อาจมีสาเหตุมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละวัยมีความสัมพันธ์กับโรงเรียนเป็นอย่างดีพร้อมทั้งให้การสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนเป็นอย่างดีซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **เชาวณี แก้วตาปี** ได้ศึกษาสภาพและความต้องการของโรงเรียนที่จะให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษพบว่าผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษมีความคิดเห็นต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับน้อยและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยยกเว้นงานด้านกิจการนักเรียนและงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางมีความคิดเห็นต่อความต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุรีย์ พูลทอง** ได้ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่าระดับบทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน อาจมีสาเหตุมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันต่างก็มีความสามารถแตกต่างกันออกไปมีความถนัดในงานแต่ละด้านเฉพาะบุคคลและมีวุฒิภาวะความพึงพอใจในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงทุกคนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ธีรรัช ภารการ** กล่าวว่าความสำเร็จในการทำงาน (Achievement) หมายถึงความสำเร็จสมบูรณ์ของงาน ความสามารถในการแก้ปัญหา การมองเห็นผลงาน ความชัดเจนของงานเป็นความสำเร็จที่วัดได้จากการปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ตามกำหนดเวลา ความสามารถในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน และความพอใจในผลการปฏิบัติงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์** กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานการศึกษาการศึกษาความพึงพอใจในการทำงานนั้นมีงานวิจัย

บางแห่งพบว่าการศึกษาไม่แสดงถึงความแตกต่างระหว่างความพึงพอใจในการทำงานแต่มีจะขึ้นอยู่กับงานที่ทำว่าเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของเขาหรือไม่

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ระยะเวลาอาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาไม่แตกต่างกันอาจมีสาเหตุมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ระยะเวลาอาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาต้องอยู่ร่วมกันทำงานในองค์กรเดียวกันจำเป็นต้องปรับลักษณะนิสัย เจตคติของบุคคลเพื่อช่วยเป็นเครื่องผลักดันให้ปฏิบัติงานตามระเบียบรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบและมีความซื่อสัตย์สุจริตซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุตพัตรา โปธิสวัสดิ์** ความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำใดๆทั้งที่ตนเองกระทำหรือผู้อื่นกระทำไม่ว่าสิ่งนั้นจะดีหรือไม่ จะสำเร็จหรือไม่ เช่น ความรับผิดชอบต่องานหรือหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติให้สำเร็จ ล่วงตามที่ได้รับมอบหมายหรือที่ได้กำหนดไว้ ไม่ว่าเล็กหรือผู้ใหญ่ควรมีความรับผิดชอบ ซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามวัยวุฒิ และคุณวุฒิซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พัชรา แทนกลุ่ม** กล่าวว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาด้านความรับผิดชอบ คือภาระหรือพันธะผูกพันในการจะปฏิบัติหน้าที่การงานของผู้ร่วมงานให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กรเนื่องจากบุคคลต้องอยู่ร่วมกันทำงานในองค์กร จำเป็นต้องปรับลักษณะนิสัย เจตคติของบุคคลเพื่อช่วยเป็นเครื่องผลักดันให้ปฏิบัติงานตามระเบียบรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบและมีความซื่อสัตย์สุจริต คนที่มีความรับผิดชอบ จะทำให้การปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ และช่วยให้การทำงานร่วมกันเป็นไปด้วยความราบรื่น ความรับผิดชอบจึงเป็นภาระผูกพันที่ผู้นำต้องสร้างขึ้นเพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างดี

4. ด้านบริหารงานบริหารงานทั่วไป

ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานด้านบริหารงานทั่วไปซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกันเพื่อจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จและต้องร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานในสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **พัชราพร ทวยสงฆ์** การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน คือการที่บุคคลใน

องค์กรหรือต่างองค์กรได้ร่วมกันเพื่อจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จทั้งนี้การมีส่วนร่วมนั้นๆจะอยู่ในขั้นตอนใดๆก็ตามโดยขึ้นอยู่กับ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ ข้อจำกัดขององค์กรในแต่ละกระบวนการของการดำเนินการบริหารเป็นเกณฑ์ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อำนวย มีศรี ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษพบว่าสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษตามความคิดเห็นของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่ามีความคิดเห็นต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในเขตบริหารสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.01

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามเพศ ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีเพศแตกต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาแตกต่างกัน อาจมีสาเหตุมาจากงานด้านบริหารงานทั่วไปบางส่วนมีการร่วมแรงร่วมใจในการทำงานการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาด้านเพศจึงมีความแตกต่างกันในการทำงานซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมลักษณ์ ภูคำแสน ได้ศึกษาบทบาทของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพบว่า โรงเรียนและชุมชนจะต้องร่วมมือกันทุกๆด้านไม่ใช่ปล่อยให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการจึงจะทำให้การศึกษาของไทยบรรลุจุดมุ่งหมายและนำไปสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษาอย่างแท้จริงซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่างๆ

หรือกิจกรรมต่างๆอาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการการตัดสินใจหรือกระบวนการบริหาร ประสิทธิภาพขององค์การขึ้นอยู่กับความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์การนั้นในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมายวิธีการหนึ่งในการรวมพลังความคิดสติปัญญาก็คือการให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์การนั้นบุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับผูกพันต่อกิจกรรมและองค์การในที่สุดซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สกอล สกอลเดซ ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมหมายถึงการเข้ามาเกี่ยวข้องกับประการใดๆของประชาชนในการร่วมรู้เห็นการตัดสินใจควบคุมดูแลตลอดจนการตรวจสอบให้ กระทำนั้นๆเกิดความถูกต้องสุจริตและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สัมพันธ์ อุปลา ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารที่เห็นความสำคัญของผู้ร่วมงานในฐานะมนุษย์ในองค์การที่มีความสามารถมีเหตุผลมี วิจารณ์ญาณการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดรวมพลังสมองพลังงานจะก่อให้เกิดการรวมพลังสมองพลังงานอย่างแท้จริง

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามอายุ ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุแตกต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาแตกต่างกัน อาจมีสาเหตุมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกันมีการประสานงานกับชุมชน รู้จักกับชุมชน และมีส่วนร่วมกับชุมชนแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนทร ชอบทำดี ที่พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่มีบทบาทในด้านประชาสัมพันธ์งานของโรงเรียนเช่นประชุม ผู้ปกครองเผยแพร่ข่าวสารของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบสอดคล้องกับผลวิจัยของ วิลาวัลย์ ไพโรจน์ที่ศึกษาพบว่าในการบริหารงานทั่วไปของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการปฏิบัติในระดับมากในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ให้สวยงามร่มรื่นเป็นระเบียบและบางส่วนสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมตต์ มนต์การุณจิต ที่พบว่ากรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลจังหวัดนครราชสีมามีส่วนร่วมบริหาร โรงเรียนระดับ มากเฉพาะเรื่องประสานงานส่วนเรื่องอื่นๆอยู่ในระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาแตกต่างกัน อาจมีสาเหตุมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความรู้ความ ถนัดความสามารถ กล้าคิดกล้าทำและกล้านำเสนองานแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาสูงย่อมได้ผ่านการศึกษายอมรับในศาสตร์สาขาต่างๆมาาก สามารถแยกประเด็นปัญหาวิเคราะห์กิจกรรมการบริหารงานสถานศึกษาได้ครอบคลุมจนมีความ

เชื่อมั่นในตนเองสูงมีความกล้าที่จะอภิปรายนำเสนอข้อมูลหรือร่วมดำเนินกิจกรรมการบริหารงานต่างๆ ให้แตกต่างและมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ผดุง อารยะวิญญูและคนอื่นๆ ที่ศึกษาปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของรัฐบาลพบว่าระดับการศึกษาของผู้นำท้องถิ่นเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชนบทซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนิตย์ สุวรรณมณี ที่เห็นว่าชุมชนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำต้องใช้เวลาในการประกอบอาชีพซึ่งบางส่วนต้องทิ้งถิ่นไปประกอบอาชีพที่อื่นทำให้ไม่ค่อยมีเวลาสนใจกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน นอกจากนี้ระดับการศึกษายังส่งผลทำให้ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ ผลการวิจัยข้างต้นชี้ให้เห็นว่าการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นตัวแปรที่ทำให้การมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันน่าจะเป็นประโยชน์ในเชิงการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาของต้นสังกัดและคงต้องพัฒนาความรู้ความเข้าใจกระบวนการบริหารและขอบข่ายงานบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าให้มากขึ้นเป็นกรณีพิเศษ

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ระยะเวลาอาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาแตกต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาแตกต่างกันอาจมีสาเหตุมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ระยะเวลาอาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา 11 ปีขึ้นไปมีความความสัมพันธ์กับชุมชนมากกว่าผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ไม่เกิน 10 ปีและประกอบกับความคิดเห็นเดิมของชุมชนที่ยังเห็นว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียนชุมชนมีความรู้ความสามารถจำกัดและไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเท่าที่ควรซึ่งเป็นจุดอ่อนของการเข้ามามีส่วนร่วมในอีกด้านหนึ่งของโรงเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเองที่ขาดการเชิญชวนกระตุ้นส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทมากๆ โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้นำชุมชนผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพการงานผู้ปกครองนักเรียนที่มีความสามารถในด้านต่างๆ ควรให้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมบ่อยๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ช่างชัย มาตราช ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในโรงเรียนชุมชนเสนอแนะไว้ว่าในการที่จะวางแผนเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนในชนบทนั้นควรมีการพัฒนาด้านนโยบายและกฎต่างๆ ให้มีการวิจัยปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องอยู่ กำหนดจุดมุ่งหมายเป้าหมายให้ชัดเจนสร้างความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกจัดให้มีการ

ประชาสัมพันธที่ตีการทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ ได้เสนอแนวคิดไว้ว่าสิ่งสำคัญที่จะกำหนดกระบวนการและแบบแผนการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเงื่อนไขเกี่ยวกับความคิดพื้นฐานที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเงื่อนไขด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนและเงื่อนไขทางด้านโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมตต์ เมตต์การุณจิต ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมาซึ่งพบว่าปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่เป็นปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียนได้แก่ 1) คุณลักษณะของผู้บริหารด้านความเป็นผู้นำมีมนุษยสัมพันธ์มีความซื่อสัตย์มีความเอาใจใส่ต่อเด็ก

5.3 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. จากการวิจัยเรื่องสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านการบริหารงานวิชาการเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) ทั้งนี้ อาจเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษามองเห็นถึงความสำคัญของการเรียนเป็นอันดับแรกแต่ทางสถานศึกษายังไม่ค่อยเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามากนักทางผู้บริหารสถานศึกษาควรให้โอกาสคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น

2. จากการวิจัยเรื่องสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านการบริหารงานงบประมาณเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$) ทั้งนี้ อาจเพราะการบริหารงานด้านการเงินเป็นเรื่องที่ซับซ้อนทางคณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีโอกาในการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาน้อยเกินไปผู้บริหารสถานศึกษาควรให้โอกาสคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น

3. จากการวิจัยเรื่องสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านการบริหารงานบุคคล เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดใน 4 ด้าน

($\bar{X} = 3.18$) ทั้งนี้ อาจเพราะว่าความเกรงใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อผู้บริหารหรือครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะการพิจารณาความดีความชอบให้กับครูในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้โอกาสคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น

4. จากการวิจัยเรื่องสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านการบริหารงานทั่วไปเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ใน 4 ด้าน ($\bar{X} = 4.14$) ทั้งนี้ อาจเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความใส่ใจ ผูกพันกับทางสถานศึกษาเหมือนกับเป็นบ้านอีกหลังหนึ่งที่ต้องช่วยกันดูแล ปรับปรุง อาคารสถานที่ให้น่าดูน่าอยู่ รมรื่น แต่ทางสถานศึกษายังไม่ค่อยเปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพิทักษ์สิทธิเด็กดูแลเด็กพิการเด็กด้อยโอกาสให้เท่าเทียมกับเด็กปกติเท่าที่ควร ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้โอกาสคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยดังนี้

1. สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการให้มากขึ้น โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดทำสาระของหลักสูตรในการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและการมีส่วนร่วมประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2. สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณให้มากขึ้น โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมวางแผนการจัดตั้งค่าใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา

3. สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคลากรให้มากขึ้น โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการพิจารณาความดีความชอบและการมีส่วนร่วมในการพิจารณาออบหมายงานตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ให้กับบุคลากร

4. สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไปให้มากขึ้น โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการร่วมส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพิทักษ์สิทธิเด็กดูแลเด็กพิการเด็กด้อยโอกาสและการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทำสำมะโนนักเรียนให้ครบถ้วนและเป็นข้อมูลปัจจุบัน

5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยดังนี้

1. ควรทำการศึกษาวิจัย รูปแบบการส่งเสริมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในมิการส่วนร่วมการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3

2. ควรทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลกระทบในการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3

บรรณานุกรม

1. หนังสือภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.

_____. รายงานการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, 2542.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. การปฏิรูปการการศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติปี 2540. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2545.

บุญช่วย ศิริเกษ. เอกสารประกอบการสอน : หลักการบริหารการศึกษา. อุดรธานี, 2532.

บุญเลี้ยง ทุมทอง. “ชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา. วารสารวิชาการ. กันยายน 2545.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. การมีส่วนร่วมในชุมชน. กรุงเทพมหานคร : มติชน, 2534.

รุ่ง แก้วแดง. ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : มติชน, 2543.

วิโรจน์ สารรัตนะ. การบริหารหลักการทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ทิพยวิสุทธี, 2542.

ศิริอร ชันธหัตถ์. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : อักษราพิพัฒน์, 2544. หน้า 2.

สกล สกลเดช. ครูกับ Good Governance. วารสารข้าราชการครู, 20 ตุลาคม- พฤศจิกายน 2542.

สมใจเขียวสด. มนุษย์สัมพันธ์สำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพมหานคร : พิษณุการพิมพ์, 2536.

สมเดช สีแสง. การพัฒนาความรู้ด้วยตนเองชุดที่ 3. อุดรธานี, 2539.

สมนึก นนธิจันทร์. รีเอ็นจิเนียริง. อุดรธานี, 2538.

สมาน อัสวภูมิ. การจัดและการบริหารการศึกษาท้องถิ่นการศึกษา Kenton School District. อุบลราชธานี : อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์, 2541.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. การปฏิรูปการการศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติปี 2540. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540.

เสริมศักดิ์วิศาลาภรณ์. **ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาปัญหาและแนวโน้มทางการบริหารการศึกษา : หน่วยที่ 7 ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2537.

อคิน รพีพัฒน์. ม.ร.ว. **มานุษยวิทยาสังคมกับการพัฒนาชนบท**. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

2) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

กัลยา ทาร์กษ์. “ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการส่วนกลาง”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2546.

จุฬาร ดีสุขคนธ์. “การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

ชูวิทย์ พิทักษ์พรพลก. “ความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2544.

เขาวนิ แก้วตาปี. “การศึกษาสภาพและความต้องการของโรงเรียนที่จะให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2543.

นริวรรณ พรหมชุมและคนอื่นๆ. “การมีส่วนร่วมของกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนในโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตยากจนจังหวัดขอนแก่น”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2537.

เบญจรงค์ แสงสุกวาว. “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2551.

บุญศรี แสงศรี. “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำเภอบัวเขตจังหวัดสุรินทร์”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2545.

เปลี่ยณ ศิริรังสรรค์กุล. “ความคิดเห็นของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนและครูเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก”. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

พิสันท์ หิรัญวงษ์. “การศึกษาการบริหารโดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี”. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541.

เมตต์ เมตต์การุณจิต. “การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา”. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2541.

วัชร สกุดณมรรคา. “ศึกษากาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น”. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541.

ศรีอัมพร ทองสืบสาย. “การนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดอำนาจเจริญ”. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2545.

สัมพันธ์ อุปลา. “การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชนบทจังหวัดขอนแก่น”. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541.

สุรีย์ พูลทอง. “ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3.” *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันมหาวิทยาลัยทักษิณ, 2551.

สมแพน จำปาหวาย. “การศึกษาการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น”. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2542.

อับดุลเลาะ อีหะโละ. “การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1”. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2552.

อำนวยการ มีศรี. “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ”. วิทยานิพนธ์ครู-
ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2548.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่องการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามคือกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับคัดเลือกมาจากองค์ประกอบ
ต่างๆดังนี้

☐ ประธานกรรมการ	☐ ผู้แทนผู้ปกครอง
☐ ผู้แทนครู	☐ ผู้แทนองค์กรชุมชน
☐ ผู้แทนศิษย์เก่า	☐ ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์
☐ ผู้ทรงคุณวุฒิ	☐ ผู้บริหารสถานศึกษา
☐ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	

2. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3

3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในฐานะที่ท่านเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและได้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงให้มาก
ที่สุดการวิเคราะห์และการแปลผลของข้อมูลออกมาในภาพรวม ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่าน
และองค์กรของท่านแต่อย่างใด

ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านที่กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถามซึ่งจะนำไปใช้เป็นข้อมูลใน
การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพใน
โอกาสต่อไป

นายชัชวาล สุขใจ

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ตอนที่ 1

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดให้รายละเอียดหรือเติมข้อความเกี่ยวกับตัวท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน
หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

ไม่เกิน 40 ปี 41 ปีขึ้นไป

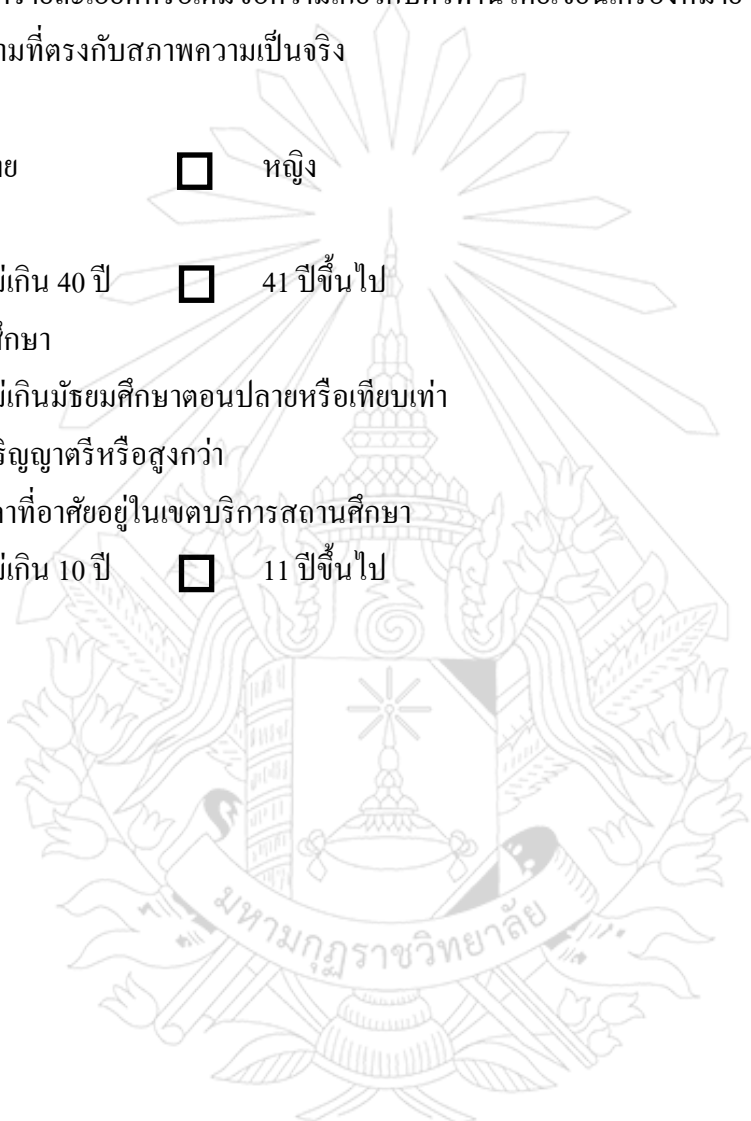
3. วุฒิการศึกษา

ไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

4. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษา

ไม่เกิน 10 ปี 11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2

สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 **คำชี้แจง**

ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์จะทราบความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 4 ด้านคือการบริหารงานวิชาการการบริหารงบประมาณการบริหารงานบุคลากรและการบริหารงานทั่วไปว่ามีระดับมากน้อยเพียงใดโดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

- 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมาก
- 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามมีทั้งหมด 60 ข้อขอให้ท่านพิจารณาข้อความในแต่ละข้อและเขียนเครื่องหมาย □ ลงในช่องทางขวามือที่เห็นว่าตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
	<u>การบริหารงานทั่วไป</u>					
0	การบริหารงานวิชาการร่วมจัดทำสารของหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของท้องถิ่น					
00	มีส่วนร่วมประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					

จากตัวอย่างแสดงว่า

ข้อ 0 ท่านทำเครื่องหมาย/ลงในช่องระดับการมีส่วนร่วม 5 หมายถึงท่านเห็นว่าตัวท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดทำสารของหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของท้องถิ่นอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ 00 ท่านทำเครื่องหมาย/ลงในช่องระดับการมีส่วนร่วม 4 หมายถึงท่านเห็นว่าตัวท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณเกี่ยวกับการพิจารณาเห็นชอบแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ข้อ	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
	การบริหารงานวิชาการ					
1	มีส่วนร่วมจัดทำสาระของหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของท้องถิ่น					
2	มีส่วนร่วมเสนอแนะการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้					
3	มีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา					
4	มีส่วนร่วมในการแสวงหาทรัพยากรภายนอกมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษา					
5	มีส่วนร่วมปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา					
6	มีส่วนร่วมในการจัดหาอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนของสถานศึกษา					
7	กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา					
8	สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา					
9	มีส่วนร่วมกำหนดระบบการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษา					
10	มีส่วนร่วมกำกับติดตามการปฏิบัติงานและประเมินผลงานวิชาการ					
11	มีส่วนร่วมประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
12	มีส่วนร่วมส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน					
13	มีส่วนร่วมวางแผนในการพัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษา					
14	มีส่วนร่วมสนับสนุนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา					
15	มีส่วนร่วมรับรองรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเมื่อสิ้นปีการศึกษา					

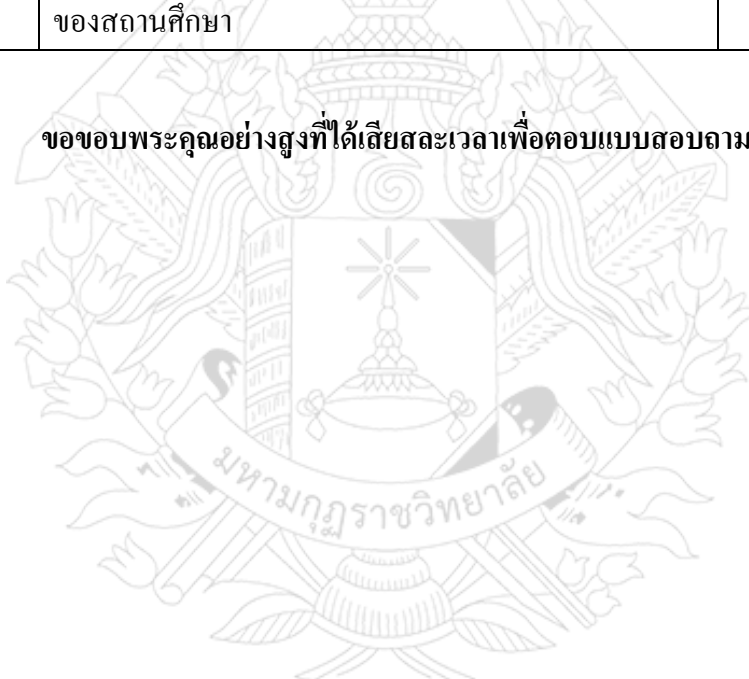
ข้อ	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
	การบริหารงานงบประมาณ					
16	พิจารณาเห็นชอบแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา					
17	มีส่วนร่วมวางแผนการจัดตั้งและใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา					
18	ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา					
19	รับทราบรายงานผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของสถานศึกษา					
20	มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางในการแสวงหาทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
21	ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆเพื่อความร่วมมือในการพัฒนาสถานศึกษา					
22	ตรวจสอบความถูกต้องของการจัดทำบัญชีทะเบียนทางการเงิน					
23	ร่วมจัดทำระเบียบการใช้ทรัพย์สินที่เกิดจากการจัดหาของสถานศึกษา					
24	พิจารณาเห็นชอบแผนการจัดหาพัสดุของสถานศึกษา					
25	มีส่วนร่วมจัดหาพัสดุครุภัณฑ์ให้แก่สถานศึกษา					
26	ตรวจสอบและบำรุงพัสดุของสถานศึกษา					

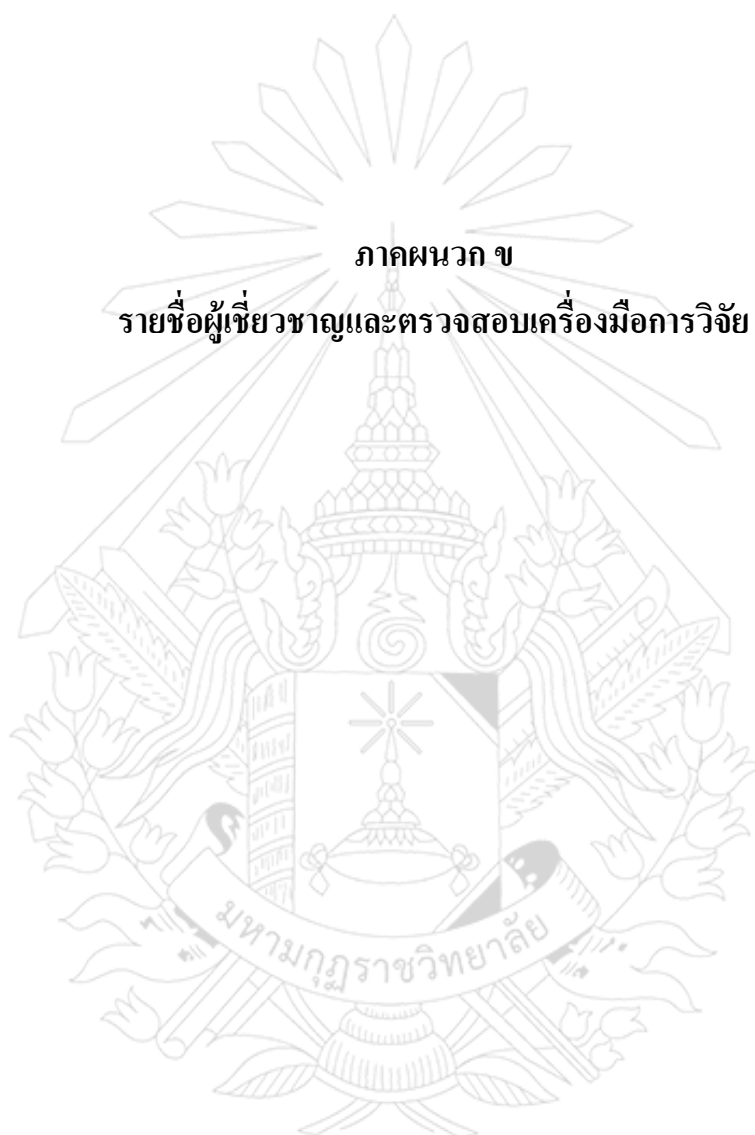
ข้อ	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
	การบริหารงานบุคคล					
27	พิจารณาแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาของสถานศึกษา					
28	พิจารณาอบหมายงานตามความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ให้กับบุคลากรทุกคน					
29	พิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบรรจุแต่งตั้งบุคคล เพื่อปฏิบัติงานในตำแหน่งอัตรากำลังประจำหรืออัตรากำลัง ชั่วคราวของสถานศึกษา					
30	ส่งเสริมโรงเรียนให้พัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง					
31	มีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาบุคลากร					
32	ให้การสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร					
33	มีส่วนร่วมดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการ พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนบุคลากรในสถานศึกษา					
34	มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนในการเสริมสร้างวินัยและ จรรยาบรรณของบุคลากรในสถานศึกษา					
35	พิจารณาเห็นชอบการลงโทษทางวินัยข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาที่กระทำผิด					
36	มีส่วนร่วมการส่งเสริมครูและบุคลากรให้มีขวัญและ กำลังใจในการพัฒนาการศึกษา					
37	ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์และการ ร้องทุกข์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อ เขตพื้นที่การศึกษา					
38	สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา					
39	ดูแลให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับสิทธิ ประโยชน์อันพึงมีพึงได้ตามที่กฎหมายกำหนด					
40	ร่วมวางแผนในการระดมทรัพยากรบุคลากรในท้องถิ่น เข้ามาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษา					

ข้อ	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
	<u>การบริหารงานทั่วไป</u>					
41	สนับสนุนการพัฒนากระบวนทัศน์ของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน					
42	ร่วมจัดทำให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา					
43	ร่วมจัดทำและให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา					
44	มีส่วนร่วมคิดวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของสถานศึกษา					
45	กำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา					
46	มีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา					
47	มีส่วนร่วมเสนอแนะกำหนดโครงการการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม					
48	ร่วมจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา					
49	ร่วมดำเนินงานตามมติของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา					
50	ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดสามะโนนักเรียน					
51	พิจารณาเห็นชอบแผนการรับนักเรียนในแต่ละปีการศึกษา					
52	ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพิทักษ์สิทธิเด็กดูแลเด็กพิการเด็กด้อยโอกาส					
53	มีส่วนร่วมสร้างความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นๆเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา					
54	สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน					
55	พิจารณาเห็นชอบแผนการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาของสถานศึกษา					

ข้อ	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
56	ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาแก่เด็กที่มี ความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็ม ตามศักยภาพ					
57	สนับสนุนการจัดตั้งอำนวยการความสะดวกแก่ผู้มา ติดต่อราชการ					
58	สนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่และ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน					
59	พิจารณาเห็นชอบแนวปฏิบัติในการใช้อาคาร สถานที่ของโรงเรียน					
60	มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบควบคุมภายใน ของสถานศึกษา					

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ได้เสียสละเวลาเพื่อตอบแบบสอบถามทุกข้อ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. นายสุระศักดิ์ เพ็ญสุระ

การศึกษา

กศ.ม. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการ โรงเรียนชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านกลุ่มพัฒนา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

2. นายวิษณุ อังตระกูล

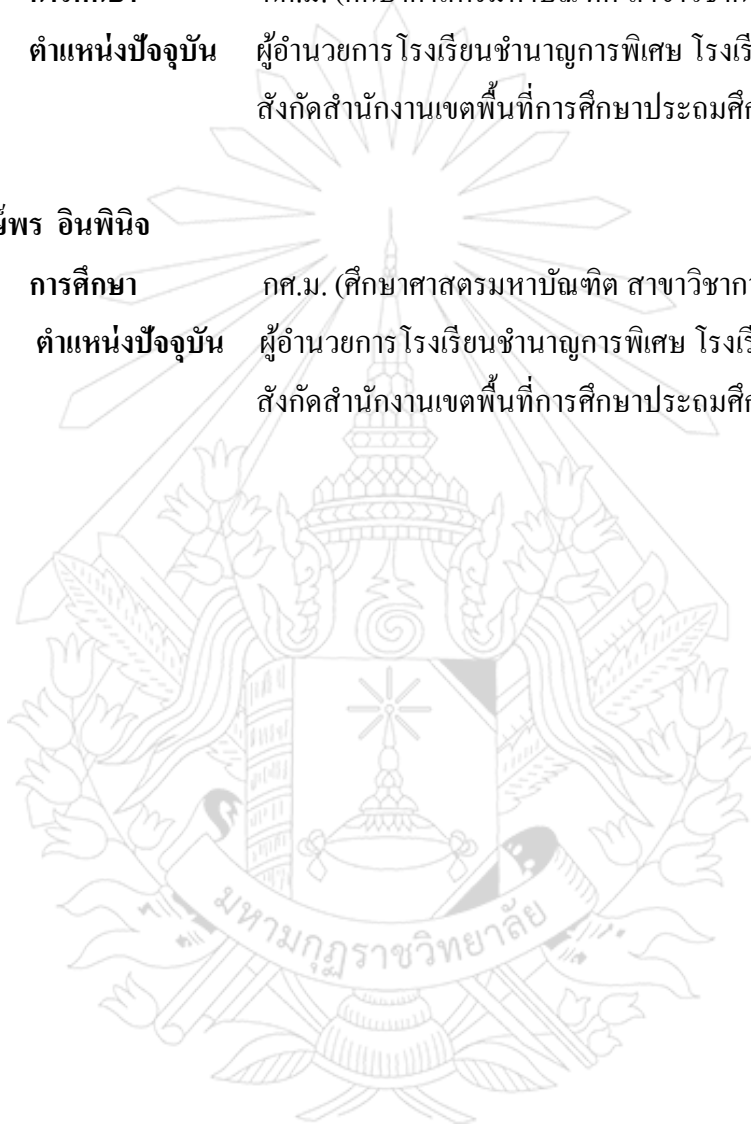
การศึกษา กศ.ม. (ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการ โรงเรียนชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านใหม่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

3. นายพงษ์พร อินพินิจ

การศึกษา กศ.ม. (ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการ โรงเรียนชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดงคำพิ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

ภาคผนวก ค
หนังสือขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

ที่ศธ6012(2)/ว481

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตอีสาน
9/37 หมู่ 12 ถนนราษฎร์คินทร์ ตำบลในเมือง
อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น40000

31 กรกฎาคม 2556

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เจริญพร นายวิษณุ อึ้งตระกูล

ด้วยนายชัชวาล สุขใจ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5514205064 กำลังทำ สารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาสภาพการ
มีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3” ในการนี้
จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่
ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มี
ความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อ
ตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจัก
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์, ดร.)

รักษาการแทนผู้
อำนวยการ
มหาวิทยาลัย

ัยศาสนศาสตร์อีสาน
ลัย วิทยาเขตอีสาน

ที่ศธ6012(2)/ว481

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตอีสาน
9/37 หมู่ 12 ถนนราษฎร์คณิง ตำบลในเมือง
อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น40000

31 กรกฎาคม 2556

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เจริญพร นายสุระศักดิ์ เพ็ญสุระ

ด้วยนายชัชวาล สุขใจ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5514205064 กำลังทำ สารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาสภาพการ
มีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3” ในการนี้
จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่
ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มี
ความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อ
ตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจัก
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์, ดร.)

รักษาการแทนผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน

มหาวิทยาลัยมา

ลัย วิทยาเขตอีสาน

ที่ศธ6012(2)/3481

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตอีสาน
9/37 หมู่ 12 ถนนราษฎร์คินทร์ ตำบลในเมือง
อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น40000

31 กรกฎาคม 2556

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เจริญพร นายพงษ์พร อินพินิจ

ด้วยนายชัชวาล สุขใจ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5514205064 กำลังทำ สารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาสภาพการ
มีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3” ในการนี้
จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่
ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มี
ความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อ
ตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจัก
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์, ดร.)

รักษาการแทนผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ภาคผนวก ง

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่องการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการ
สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 และเพื่อเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลและด้านบริหารงานทั่วไป เปรียบเทียบจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษาและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการสถานศึกษาผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและโปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อผู้วิจัยจะเก็บคำตอบของท่านเป็นความลับและนำเสนอผลการวิจัยเป็นลักษณะภาพรวม มิใช่เป็นรายบุคคล จึงไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามนี้ด้วยความเป็นจริง เพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัย

แบบสอบถามชุดนี้ มีจำนวน 8 หน้า ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

- 1.ด้านบริหารงานวิชาการ
- 2.ด้านบริหารงานงบประมาณ
- 3.ด้านบริหารงานบุคคล
4. ด้านบริหารงานทั่วไป

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

3.วิธีการประเมิน ให้ทำ ✓ ลงในช่องระดับการประเมิน 3 ระดับ ดังนี้

วัดได้	(+1)	หมายถึง มีความสอดคล้องกับคำนิยาม
ไม่แน่ใจ	(0)	หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับคำนิยาม
วัดไม่ได้	(-1)	หมายถึง ไม่มีความสอดคล้องกับคำนิยาม

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.	ข้อมูลส่วนบุคคล 1.เพศ 2.อายุ 3.วุฒิการศึกษา 4.ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการ สถานศึกษา	1	1	1	3	1
2.	สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการ สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 ประกอบด้วยงาน 4 ด้านคือ 1. การบริหารงานวิชาการ 2. การบริหารงานงบประมาณ 3. การบริหารงานบุคคล 4. การบริหารงานทั่วไป	1	1	1	3	1

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการ
สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	การบริหารงานวิชาการ					

1	มีส่วนร่วมจัดทำสารของหลักสูตรของ สถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของท้องถิ่น	1	1	1	3	1
2	มีส่วนร่วมเสนอแนะการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้	1	1	1	3	1
3	มีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายการพัฒนา วิชาการของสถานศึกษา	1	1	1	3	1
4	มีส่วนร่วมในการแสวงหาทรัพยากรภายนอก มาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษา	1	1	1	3	1
5	มีส่วนร่วมปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ภายใน สถานศึกษา	1	1	1	3	1
6	มีส่วนร่วมในการจัดหาอุปกรณ์สื่อการเรียน การสอนของสถานศึกษา	1	1	1	3	1
7	กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัด และประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษา	1	1	1	3	1
8	สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมแนว การศึกษา	1	1	1	3	1
9	มีส่วนร่วมกำหนดระบบการนิเทศงาน วิชาการในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับเกณฑ์ มาตรฐานทางการศึกษา	1	1	1	3	1
ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
10	มีส่วนร่วมกำกับติดตามการปฏิบัติงานและ ประเมินผลงานวิชาการ	1	1	1	3	1
11	มีส่วนร่วมประเมินคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา	1	1	1	3	1

12	มีส่วนร่วมส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายใน	1	1	1	3	1
13	มีส่วนร่วมวางแผนในการพัฒนาห้องสมุด ของสถานศึกษา	1	1	1	3	1
14	มีส่วนร่วมสนับสนุนให้ประชาชนเข้าร่วม กิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา	1	1	1	3	1
15	มีส่วนร่วมรับรองรายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปีเมื่อสิ้นปีการศึกษา	1	1	1	3	1
การบริหารงานงบประมาณ						
1	พิจารณาเห็นชอบแผนกลยุทธ์ของ สถานศึกษา	1	1	1	3	1
2	มีส่วนร่วมวางแผนการจัดตั้งและใช้จ่าย งบประมาณของสถานศึกษา	1	1	1	3	1
3	ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของ สถานศึกษา	1	1	1	3	1
4	รับทราบรายงานผลการดำเนินงานและการใช้ จ่ายงบประมาณประจำปีของสถานศึกษา	1	1	1	3	1
5	มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางในการแสวงหา ทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1	1	1	3	1
6	ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆเพื่อความ ร่วมมือในการพัฒนาสถานศึกษา	1	1	1	3	1
7	ตรวจสอบความถูกต้องของการจัดทำบัญชี ทะเบียนทางการเงิน	1	1	1	3	1
ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
8	ร่วมจัดทำระเบียบการใช้ทรัพย์สินที่เกิดจาก การจัดหาของสถานศึกษา	1	1	1	3	1
9	พิจารณาเห็นชอบแผนการจัดหาพัสดุของ สถานศึกษา	1	1	1	3	1

10	มีส่วนร่วมจัดหาพัสดุครุภัณฑ์ให้แก่สถานศึกษา	1	1	1	3	1
11	ตรวจสอบและบำรุงพัสดุของสถานศึกษา	1	1	1	3	1
การบริหารงานบุคคล						
1	พิจารณาแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา	1	1	1	3	1
2	พิจารณามอบหมายงานตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ให้กับบุคลากรทุกคน	1	1	1	3	1
3	พิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบรรจุแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานในตำแหน่งอัตรากำลังประจำหรืออัตรากำลังชั่วคราวของสถานศึกษา	1	1	1	3	1
4	ส่งเสริมโรงเรียนให้พัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1
5	มีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาบุคลากร	1	1	1	3	1
6	ให้การสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร	1	1	1	3	1
7	มีส่วนร่วมดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนบุคลากรในสถานศึกษา	1	1	1	3	1
ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
8	มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนในการเสริมสร้างวินัยและจรรยาบรรณของบุคลากรในสถานศึกษา	1	1	1	3	1
9	พิจารณาเห็นชอบการลงโทษทางวินัย	1	1	1	3	1

	ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ กระทำผิด					
10	มีส่วนร่วมการส่งเสริมครูและบุคลากรให้มี ขวัญและกำลังใจในการพัฒนาการศึกษา	1	1	1	3	1
11	ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์ และการ ร้องทุกข์ของข้าราชการครูและบุคลากรทาง การศึกษาต่อเขตพื้นที่การศึกษา	1	1	1	3	1
12	สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างขวัญและ กำลังใจแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา	1	1	1	3	1
13	ดูแลให้ข้าราชการครูและบุคลากรทาง การศึกษาได้รับสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้ ตามที่กฎหมายกำหนด	1	1	1	3	1
14	ร่วมวางแผนในการระดมทรัพยากรบุคลากร ในท้องถิ่น เข้ามาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษา	1	1	1	3	1
	การบริหารงานทั่วไป					
1	สนับสนุนการพัฒนาระบบสารสนเทศของ สถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน	1	1	1	3	1
2	ร่วมจัดทำให้ความเห็นชอบแผนพัฒนา การศึกษาของสถานศึกษา	1	1	1	3	1
ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
3	ร่วมจัดทำและให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติ การประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนา การศึกษาของสถานศึกษา	1	1	1	3	1
4	มีส่วนร่วมคิดวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของ	1	1	1	3	1

	สถานศึกษา					
5	กำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	1	1	1	3	1
6	มีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	1	1	1	3	1
7	มีส่วนร่วมเสนอแนะกำหนดโครงการการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1
8	ร่วมจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	1	1	1	3	1
9	ร่วมดำเนินงานตามมติของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา	1	1	1	3	1
10	ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดสำมะโนนักเรียน	1	1	1	3	1
11	พิจารณาเห็นชอบแผนการรับนักเรียนในแต่ละปีการศึกษา	1	1	1	3	1
12	ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพิทักษ์สิทธิเด็กดูแลเด็กพิการเด็กด้อยโอกาส	1	1	1	3	1
13	มีส่วนร่วมสร้างความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นๆ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา	1	1	1	3	1
14	สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	1	1	1	3	1
15	พิจารณาเห็นชอบแผนการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาของสถานศึกษา	1	1	1	3	1
ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ข้อ	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน	1	1	1	3	1
16	ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาแก่เด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็ม	1	1	1	3	1

	ตามศักยภาพ					
17	สนับสนุนการจัดตั้งอำนวยการความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อราชการ	1	1	1	3	1
18	สนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน	1	1	1	3	1
19	พิจารณาเห็นชอบแนวปฏิบัติในการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียน	1	1	1	3	1
20	มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบควบคุมภายในของสถานศึกษา	1	1	1	3	1

ขอขอบพระคุณอย่างสูง
ที่ได้เสียสละเวลาเพื่อตอบแบบสอบถามทุกข้อ

ภาคผนวก จ
หนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ศธ6012(2)/507

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตอีสาน
9/37 หมู่ 12 ถนนราษฎร์คณิงคำบดินเมือง
อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น40000

5 สิงหาคม 2556

เรื่อง ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

ด้วยนายชัชวาล สุขใจนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5514205064 กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาสภาพการ
มีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3” โดยมีพระครู
ปลัดธรรมจริยวัฒน์, ดร.เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและ ดร.จักรกฤษ โปดาคพล เป็นที่ปรึกษาร่วม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์
จากท่านเพื่ออนุญาตให้ นักศึกษาดังกล่าว เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้
ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไปหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

เจริญพร

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์, ดร.)

รักษาการแทนผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

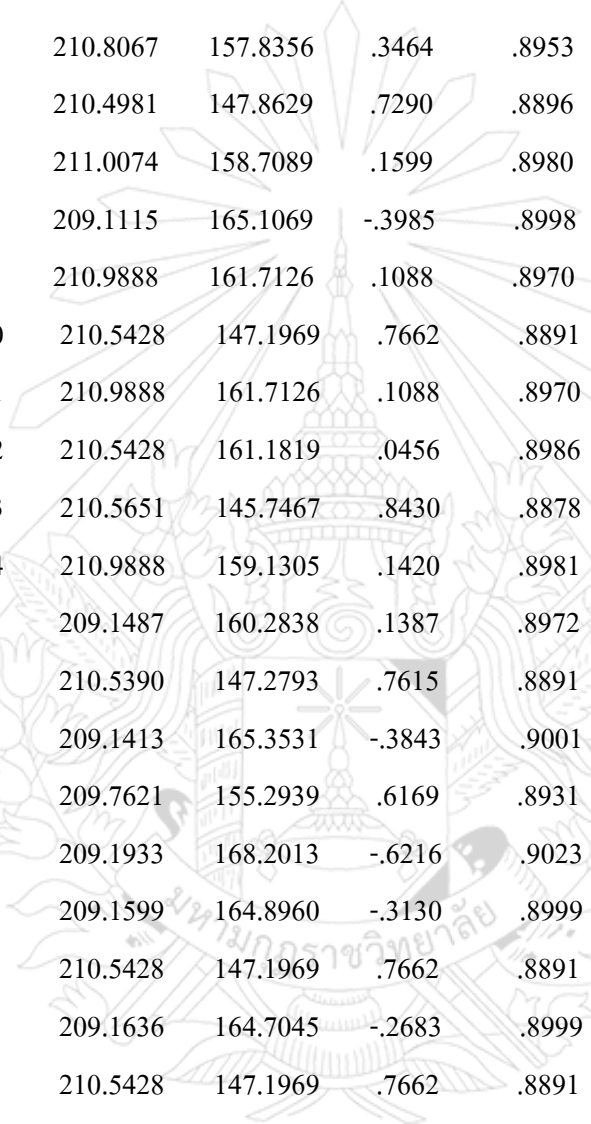

1. ค่า Reliability รวมทั้ง 4 ด้าน ***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance Total Deleted	Corrected Item- if Item Correlation	Alpha Deleted
SUB1	210.9888	161.7126	.1088	.8970
SUB2	210.5651	145.7467	.8430	.8878
SUB3	210.9517	162.0686	.0127	.8975
SUB4	210.5428	147.1969	.7662	.8891
SUB5	210.1859	168.8459	-.3115	.9070
SUB6	210.5651	145.7467	.8430	.8878
SUB7	210.9888	161.7126	.1088	.8970
SUB8	210.5428	147.1969	.7662	.8891
SUB9	210.9888	161.7126	.1088	.8970
SUB10	210.5428	161.1819	.0456	.8986
SUB11	210.9888	161.7126	.1088	.8970
SUB12	209.3569	171.3274	-.5628	.9060
SUB13	210.0929	165.8383	-.5459	.9002
SUB14	209.7695	155.1706	.2692	.8973
SUB15	210.9888	161.7126	.1088	.8970
BUD1	210.8067	157.8356	.3464	.8953
BUD2	210.5651	145.7467	.8430	.8878
BUD3	210.9888	161.7126	.1088	.8970
BUD4	210.9182	159.3888	.3595	.8956
BUD5	210.9888	161.7126	.1088	.8970
BUD6	210.5428	147.1969	.7662	.8891
BUD7	210.6468	148.7965	.6875	.8903
BUD8	210.6877	153.2454	.5106	.8932
BUD9	210.9888	161.7126	.1088	.8970
BUD10	210.9888	161.7126	.1088	.8970

BUD11	210.5762	147.4914	.8077	.8888
PER1	210.9703	160.9096	.1754	.8967
PER2	211.0000	161.3731	.1216	.8969
PER3	210.9888	161.6155	.1155	.8970
PER4	210.5651	145.7467	.8430	.8878
PER5	210.8067	157.8356	.3464	.8953
PER6	210.4981	147.8629	.7290	.8896
PER7	211.0074	158.7089	.1599	.8980
PER8	209.1115	165.1069	-.3985	.8998
PER9	210.9888	161.7126	.1088	.8970
PER10	210.5428	147.1969	.7662	.8891
PER11	210.9888	161.7126	.1088	.8970
PER12	210.5428	161.1819	.0456	.8986
PER13	210.5651	145.7467	.8430	.8878
PER14	210.9888	159.1305	.1420	.8981
GEN1	209.1487	160.2838	.1387	.8972
GEN2	210.5390	147.2793	.7615	.8891
GEN3	209.1413	165.3531	-.3843	.9001
GEN4	209.7621	155.2939	.6169	.8931
GEN5	209.1933	168.2013	-.6216	.9023
GEN6	209.1599	164.8960	-.3130	.8999
GEN7	210.5428	147.1969	.7662	.8891
GEN8	209.1636	164.7045	-.2683	.8999
GEN9	210.5428	147.1969	.7662	.8891
GEN10	210.5651	145.7467	.8430	.8878
GEN11	210.8067	157.8356	.3464	.8953
GEN12	210.9888	161.7126	.1088	.8970
GEN13	210.9888	161.7126	.1088	.8970
GEN14	210.5651	145.7467	.8430	.8878
GEN15	210.8067	157.8356	.3464	.8953

GEN16	210.5428	147.1969	.7662	.8891
GEN17	209.1636	164.7791	-.2542	.9001
GEN18	209.1301	165.6136	-.4313	.9002
GEN19	210.5428	147.1969	.7662	.8891
GEN20	209.4796	170.4072	-.4896	.9057

Reliability Coefficients

N of Cases = 30

N of Items = 60

Alpha = .8969

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นายชัชวาล สุขใจ
วัน เดือน ปี เกิด	13 พฤษภาคม 2523
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 167 หมู่ 9 ตำบลหนองสระปลา อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี
การศึกษา	พ.ศ. 2538 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดเขมาภิตาราม พ.ศ. 2541 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนครขอนแก่น พ.ศ. 2548 วท.บ. (คอมพิวเตอร์บริหารธุรกิจ) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2549 วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 161 หมู่ 8 ตำบลหนองสระปลา อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านดงหวาย ตำบลบ้านจันทน์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3